

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra primární a preprimární pedagogiky

Diplomová práce

Hana Lvová

Znalosti žáků 5. ročníku základních škol o svém regionu
se zaměřením na Nový Jičín a Veselí nad Moravou

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předloženou práci jsem vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Aleny Vavrdové, Ph.D. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování této práce čerpala, jsou uvedeny v seznamu pramenů a literatury.

V Olomouci dne 17. 4. 2023

.....

Hana Lvová

Poděkování

Děkuji své vedoucí práce, Mgr. Aleně Vavrdové, Ph.D., za její odborné vedení, za poskytnutí cenných rad a připomínek, za její ochotu a trpělivost při konzultacích. Dále děkuji všem základním školám, které mi umožnily realizovat výzkum. Děkuji za milé a vstřícné jednání jejich pedagogů.

Obsah

ÚVOD.....	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 CHARAKTERISTIKA KLÍČOVÝCH POJMŮ REGIONÁLNÍ VLASTIVĚDY	9
1.1 Region.....	9
1.2 Regionální vlastivěda.....	9
1.3 Regionální princip, regionální prvek	10
2 REGIONÁLNÍ VLASTIVĚDA V RVP ZV	11
2.1 RVP ZV	11
2.2 Vzdělávací oblasti RVP ZV	11
2.3 Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět	13
3 NOVÝ JIČÍN.....	18
3.1 Charakteristika města.....	18
3.2 Symboly města.....	18
3.3 Historie města	19
3.4 Památky.....	21
3.5 Významné osobnosti.....	23
3.6 Přírodní podmínky	25
3.7 Kultura	27
3.8 Hospodářství	30
4 VESELÍ NAD MORAVOU	32
4.1 Charakteristika města.....	32
4.2 Symboly města.....	32
4.3 Historie města	33
4.4 Památky.....	35
4.5 Významné osobnosti.....	38
4.6 Přírodní podmínky	39

4.7	Kultura	42
4.8	Hospodářství	46
	EMPIRICKÁ ČÁST	48
5	CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	49
5.1	CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉ METODY	51
5.2	CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO VZORKU	53
5.2.1	Charakteristika škol z Nového Jičína	53
5.2.2	Charakteristika škol z Veselí nad Moravou	54
6	ANALÝZA A VYHODNOCENÍ DAT	55
6.1	Celková úroveň znalostí o svém regionu	55
6.2	Úroveň znalostí o svém regionu žáků škol z Nového Jičína	56
6.3	Úroveň znalostí o svém regionu žáků škol z Veselí nad Moravou	57
6.4	Úspěšnost v jednotlivých položkách testu	57
7	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	71
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	75
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK	85
	SEZNAM GRAFŮ	86
	SEZNAM PŘÍLOH	87
	PŘÍLOHY	88
	ANOTACE	106

ÚVOD

Od malička nás naše přirozená zvědavost nabádá ke zkoumání a poznávání našeho okolí. Nejprve se seznamujeme se svým domovem, místem, kde na naše malá dobrodružství dohlíží rodina. Později se náš svět zvětšuje na území města či obce, ve které žijeme. Našimi průvodci už nejsou pouze rodiče, ale také učitelé a kamarádi. S postupem času se hranice neznáma posouvá ještě dál při poznávání našeho regionu, země, kontinentu a celého světa.

Poznávat své okolí lze mnoha způsoby, ať už přímými zážitky a osobními zkušenostmi nebo zprostředkovaně skrze příběhy či obrázky. Směřujeme ke schopnosti poznávat svět samostatně, beze strachu.

K tomu potřebujeme, zejména v dětství, pocit bezpečí a jistoty, který nám dává domov a rodina. Domovem je pro nás místo, kde se cítíme dobře. Nemusí tím být pouze bydliště ve smyslu objektu (domu či bytu), ale také obec či město, ve kterém žijeme, jehož jsme součástí. Domov je prvním místem, kde se učíme poznávat své okolí i sebe sama. Proto hraje v procesu učení nezastupitelnou roli. Ostatně o významu regionu v procesu poznávání a učení žáka věděl své již Jan Amos Komenský, z jehož pedagogických principů vychází naše školství dodnes.

Součástí soudobého vlastivědného učiva, přesněji učiva a očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, je regionální vlastivěda, která žáky učí poznávat jejich město, obec, region. V této diplomové práci se zabývám otázkou, jak dobře znají žáci základních škol na konci 2. hodnotícího období svůj domov – město, ve kterém žijí.

Hlavním cílem této diplomové práce je analyzovat základní informace o Novém Jičíně a o Veselí nad Moravou a zjistit úroveň znalostí žáků 5. ročníku základních škol o svém regionu. Města Nový Jičín a Veselí nad Moravou jsem vybrala záměrně, k oběma mám osobní vztah. Nový Jičín je mým domovem a také místem, kde bych v budoucnu chtěla učit. Z Veselí nad Moravou pochází část mé rodiny, je mým druhým domovem. Města se odlišují zejména kulturou, především co se tradic a folkloru týče.

Hlavním cílem teoretické části je analyzovat základní informace o Novém Jičíně a o Veselí nad Moravou. Dílčím cílem teoretické části je vybrat a charakterizovat klíčové pojmy z oblasti regionální vlastivědy a rozlišit její místo v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV). Teoretická část práce by navíc mohla být inspirativním materiálem pro učitele, kteří by do těchto regionů přišli učit.

Hlavním cílem empirické části je zjistit úroveň znalostí žáků 5. ročníku základních škol z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou o svém regionu. K tomu využiji metodu didaktického testu. Obsahem didaktického testu bude základní učivo regionální vlastivědy pro dané regiony, které by měli žáci na konci 2. hodnotícího období bezpečně znát. Dílčí cíle empirické části jsou: sestavit a realizovat didaktické testy; vyhodnotit výsledky didaktických testů; porovnat celkové výsledky didaktických testů se stanovenou hranicí úspěšnosti; porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Nového Jičína; porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Veselí nad Moravou; porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou.

TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA KLÍČOVÝCH POJMŮ REGIONÁLNÍ VLASTIVĚDY

Dílčím cílem teoretické části diplomové práce je vybrat a charakterizovat klíčové pojmy z oblasti regionální vlastivědy a rozlišit její místo v RVP ZV. V této kapitole vybereme a charakterizujeme klíčové pojmy regionální vlastivědy. Její místo v rámci RVP ZV rozlišíme v kapitole následující.

Jako klíčové pojmy jsme vybrali pojmy region, regionální princip a regionální prvek. Nesmíme zapomenout ani na vymezení samotné regionální vlastivědy.

1.1 Region

Slovo region pochází z latinského výrazu regio, jenž původně vyjadřoval směr. S postupem času se význam slova přenesl na označení určitého území či oblasti, zpravidla ovládaného či spravovaného lidmi. (Bartoš, Schulz a Trapl, 2004, s. 21)

Bartoš (2004, s. 23) region charakterizuje jako „určitou lidskou a společensky podmíněnou územní jednotku, systém a strukturu na určitém území, včetně její interakce s přírodním prostředím, souvislost s jinými společenskými strukturami a se vzájemnými vztahy jejich jednotlivých částí.“ Dále uvádí, že region je velice obecným pojmem, a proto je nutné jej blíže specifikovat pomocí přívlastku (např. kulturní, správní, zeměpisný) či konkrétního názvu (např. lašský, východočeský). (Bartoš, Schulz a Trapl, 2004, s. 24)

1.2 Regionální vlastivěda

Bartoš (2004, s. 8) popisuje vlastivědu jako komplexní vědní disciplínu, jež sdružuje poznatky „o přírodním a společenském prostředí, ve kterém lidé žijí a pracují, ať již v současnosti či minulosti, ať již v regionálním (užším) či celostátním nebo celonárodním měřítku.“

Regionální vlastivěda se zabývá společností a přírodou v našem okolí, ke kterému máme určitý vztah – racionální, emocionální. Regionální vlastivěda věnuje pozornost prostředí, které nás dlouhodobě obklopuje a jehož jsme součástí. V prvé řadě do ní patří náš domov – místo, kde žijeme. (Bartoš, Schulz a Trapl, 2004, s. 7)

1.3 Regionální princip, regionální prvek

Regionálním principem rozumíme využívání regionálních prvků ve výuce, a to především v hodinách prvouky a vlastivědy (Rašková, 2006, s. 46). V regionálním principu dochází k propojení několika vyučovacích zásad uplatňovaných při výuce. Tou základní je zásada přiměřenosti, kterou již Jan Amos Komenský popsal jako „*postup od blízkého k vzdálenému, od známého k neznámému*“ (Vavrdová, 2009, s. 55). To v praxi znamená, že žáky vedeme nejprve k poznávání jejich domova a obce či města, ve kterém žijí. Na základě těchto poznatků je můžeme dále vést k poznávání a objevování širšího regionu, země až celého světa. Součástí regionálního principu je rovněž snaha o propojení školy s reálným životem či zásada názornosti. Smyslem regionálního principu je usnadnit žákům pochopení jevů, procesů a vztahů v našem okolí. (Vavrdová, 2009, s. 55)

Rašková (2006, s. 46) charakterizuje regionální prvek jako „*specifický souhrn přírodních i společenských jevů, které charakterizují a dokumentují zvláštnosti dané oblasti.*“ Dále uvádí jedno z možných třídění regionálních prvků:

- „*prvky geografické (geomorfologické útvary, terénní zvláštnosti, vodstvo, přírodní útvary, druhy půd, rozvrstvení porostů, výskyt druhů rostlinstva a živočišstva, náčrty terénních útvarů, situační kresby, krajinné malby, fotografie aj.),*
- *prvky sociální (charakteristické stavby, objekty, zařízení, terénní úpravy aj.),*
- *prvky populační (hustota osídlení obyvatelstva, sídlištní sítě, katastrální plány, plány a mapy obcí, regionů apod.),*
- *prvky ekonomické (ekonomický potenciál dané oblasti),*
- *prvky komunikační (mezilidské vztahy),*
- *prvky kulturní (národní bohatství a lidová kultura).* (Rašková, 2006, s. 46)

2 REGIONÁLNÍ VLASTIVĚDA V RVP ZV

V této kapitole rozlišíme místo regionální vlastivědy v rámci RVP ZV.

2.1 RVP ZV

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání je veřejně přístupný kurikulární dokument na státní úrovni, ze kterého vychází školy při tvorbě svých školních vzdělávacích programů.

RVP ZV (mimo jiné):

- *„vymezuje vše, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání žáků, včetně vzdělávání v odpovídajících ročnících víceletých středních škol;*
- *specifikuje úroveň klíčových kompetencí, již by měli žáci dosáhnout na konci základního vzdělávání;*
- *vymezuje vzdělávací obsah – očekávané výstupy a učivo“ (RVP ZV, 2021, s. 6).*

Důležitou součástí vzdělávání žáků je utváření a rozvoj klíčových kompetencí. Nejsou vázány ke konkrétnímu vyučovacímú předmětu či vzdělávací oblasti, mají být rozvíjeny v rámci celého procesu vzdělávání. Klíčové kompetence jsou v RVP ZV definovány jako *„souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti“ (RVP ZV, 2021, s. 10).* Ke klíčovým kompetencím řadíme: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní a kompetence digitální. (RVP ZV, 2021, s. 10)

2.2 Vzdělávací oblasti RVP ZV

Jedním z úkolů RVP ZV je vymezovat vzdělávací obsah základního vzdělávání. Ten je členěn do devíti vzdělávacích oblastí skládajících se ze vzdělávacích oborů. U každého vzdělávacího oboru jsou dále specifikovány očekávané výstupy a učivo. (RVP ZV, 2021, s. 14)

„Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené, využitelné v běžném životě a ověřitelné. Vymezují předpokládanou způsobilost žáků využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě na konci 5. a 9. ročníku“ (RVP ZV, 2021, s. 14). Na 1. stupni jsou formulovány zvlášť pro 1. období (1.-3. ročník) a zvlášť pro 2. období (4.-5. ročník).

Učivo slouží „*jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů*“ (RVP ZV, 2021, s. 15).

Na úrovni prvního stupně základního vzdělávání se realizují následující vzdělávací oblasti a obory:

- Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk),
- Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace),
- Informatika (Informatika),
- Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět),
- Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova),
- Člověk a zdraví (Tělesná výchova),
- Člověk a svět práce (Člověk a svět práce). (RVP ZV, 2021, s. 14)

Regionální vlastivěda je nejvýrazněji zastoupena ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, kde jsou regionální prvky přímou součástí očekávaných výstupů a učiva.

Regionální prvky lze nalézt i v dalších vzdělávacích oblastech. Například (dále jen např.) ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, v tematickém okruhu Práce s drobným materiálem, je pro 2. období formulován očekávaný výstup: „*žák využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic*“ (RVP ZV, 2021, s. 110). Jako doporučené učivo jsou zde uvedeny lidové zvyky, tradice a řemesla (RVP ZV, 2021, s.110).

V některých vzdělávacích oblastech nejsou regionální prvky ukotveny takto přímo a jejich využití při vyučování předmětů v rámci těchto vzdělávacích oblastí závisí na ochotě a možnostech učitele.

Např. ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je obecně uvedeno několik očekávaných výstupů, na které lze aplikovat regionální prvky. Očekávaným výstupem pro 2. období komunikační a slohové výchovy je: „*žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*“ (RVP ZV, 2021, s. 18). Očekávaným výstupem literární výchovy pro 2. období je např.: „*žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*“ (RVP ZV, 2021, s. 21). Oba tyto výstupy jsou formulovány obecněji a pro jejich naplnění lze použít texty regionální literatury (pokud existují vhodné a přiměřené texty dané regionální literatury). Obdobně lze regionální prvky aplikovat i na další vzdělávací oblasti.

2.3 Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět byla vytvořena výhradně pro 1. stupeň základního vzdělávání. Její vzdělávací obsah zahrnuje širokou škálu témat, které jsou rozděleny do pěti tematických okruhů. Těmi jsou:

- Místo, kde žijeme;
- Lidé kolem nás;
- Lidé a čas;
- Rozmanitost přírody;
- Člověk a jeho zdraví. (RVP ZV, 2021, s. 47-48)

Smyslem této vzdělávací oblasti je naučit žáky „*pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti*“ (RVP ZV, 2021, s. 47). Žáci si tak budují první komplexnější představu o světě a lidech, s nimiž jej sdílejí. Toto poznávání by mělo být založeno na vlastních prožitcích a zkušenostech žáků získaných prostřednictvím konkrétních či modelových situací. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je rovněž založena na jejím co největším propojení s reálným životem. (RVP ZV, 2021, s. 47)

Očekávané výstupy jsou na 1. stupni základního vzdělávání rozděleny do dvou období. V rámci prvního období bývá na základních školách (dále jen ZŠ) obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět vyučován v předmětu prvouka. V rámci druhého období bývá obvykle rozdělen do dvou vyučovacích předmětů – vlastivěda a přírodověda. Regionální princip a jeho prvky jsou součástí obou období.

Prvky regionální vlastivědy se nejvíce vyskytují v tematických okruzích: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.

Místo, kde žijeme

Tematický okruh Místo, kde žijeme žáky učí „*na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti*“ (RVP ZV, 2021, s.47).

„*Očekávané výstupy – 1. období*

žák

- *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*
- *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*
- *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy*
- *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam*
- *porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*
- *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*

Učivo

- *domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště*
- *škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace*
- *obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť*
- *okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva, živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany*
- *regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR*

- *naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly*
- *Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování*
- *mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky“ (RVP ZV, 2021, s. 49-50)*

Lidé, kolem nás

Prostřednictvím tohoto tematického okruhu se žáci učí např. slušnému chování, úctě, respektu či podstatě kultury (RVP ZV, 2021, s. 47).

„Očekávané výstupy – 1. období

žák

- *rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*
- *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)*
- *rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat*
- *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy*

Učivo

- *rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání*

- *soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie*
- *chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům*
- *právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy*
- *vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky“ (RVP ZV, 2021, s. 50-51)*

Lidé a čas

Díky tomuto tematickému okruhu žáci zjišťují, že čas plyne a přináší s sebou určité změny. Seznamuje je s minulostí jejich regionu a země. (RVP ZV, 2021, s. 47-48)

„Očekávané výstupy – 1. období

žák

- *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu*
- *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
- *využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti*

- *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*

Učivo

- *orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období*
- *současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny*
- *regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost*
- *báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj“ (RVP ZV, 2021, s. 51-52)*

3 NOVÝ JIČÍN

V této kapitole se seznámíme s městem Nový Jičín. Představíme si jeho historii, památky a významná místa, seznámíme se s jeho významnými osobnostmi, přiblížíme si jeho přírodu, kulturu a hospodářství.

3.1 Charakteristika města

Nový Jičín je bývalé okresní město ležící v Moravskoslezském kraji přibližně 40 km jihozápadně od Ostravy. Díky jeho výhodné poloze v koridoru Moravské brány je dodnes významným hospodářským, kulturním i správním centrem tohoto regionu. Město leží v nadmořské výšce 284 m. n. m. (Polách, 2018)

Ve městě žije 23 757 obyvatel. K Novému Jičínu náleží celkem pět místních částí, kterými jsou Bludovice, Kojetín, Loučka, Straník a Žilina. (Základní údaje, c2023)

S Novým Jičínem sousedí obce Starý Jičín, Bernartice nad Odrou, Šenov u Nového Jičína, Libhošť, Rybí, Životice u Nového Jičína a Hostašovice.

Bohatá historie města měla vliv na jeho architekturu, díky které je centrum města městskou památkovou rezervací (Polách, 2018). Kromě architektury a památek lákají turisty místní turistické trasy, cyklostezky a naučné stezky. Zajímavostí je křížová cesta ze 17. století (dále jen stol.) vedoucí z Nového Jičína do Štramberku. S délkou téměř 9 km je jednou z nejdelších v republice. (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 57)

3.2 Symboly města

Mezi základní symboly města řadíme jeho znak a prapor. Nový Jičín má dále své logo a znělku.

Obrázek 1: Mapa místních částí Nového Jičína

Zdroj: Mapa místních částí, c2023

Znak města

Současná podoba městského znaku vychází z jeho historické podoby z konce 14. stol. Na červeném štítu znaku je zobrazena zeleně oděná paže, která v dlani svírá polovinu stříbrné zavínuté střely. Paže vychází ze stříbrného oblaku na levé straně štítu. Barvy města (červená a zelená) i symbol ruky třímající polovinu střely odkazují na významný rod pánů z Kravař, jimž Nový Jičín v minulosti patřil. (Symboly a vizuální styl, c2023)

Prapor města

Vzhled praporu vyháází z prvků znaku města. „List tvoří červená žerďová část s polovinou zavínuté střely, vlající část je bílá se zeleným svislým vlnkovitým pruhem se třemi prohlubněmi a dvěma ostrými vrcholy. Zelený pruh na středu přiléhá k bílé zavínuté střele“ (Symboly a vizuální styl, c2023).

Logo města

Logo města se skládá ze tří částí – z názvu města, grafického symbolu podobného znaku města a ze svislé části, která předchází dvě odděluje. (Symboly a vizuální styl, c2023)

Obrázek 2: Znak města Nový Jičín

Zdroj: Znak města Nový Jičín, c2023

Obrázek 3: Prapor města Nový Jičín

Zdroj: Prapor města Nový Jičín, c2023

Obrázek 4: Logo města Nový Jičín

Zdroj: Logo města Nový Jičín, c2023

Znělka města

Oficiální znělku má město od roku 2005. Složil ji Mgr. Václav Ptáček. Znělka nese název Vivat Nový Jičín (tzn. Ať žije Nový Jičín). (Symboly a vizuální styl, c2023)

3.3 Historie města

Podle jedné z pověstí se město jmenuje po odvážné Jitce, dceři majitele starojičínského hradu. Jitka se pro záchranu místního dítěte utkala s medvědem. Před šelmou ji zachránil pastýř,

který se později stal jejím manželem. Jitka nechala na místě památné události vystavět kapličku, vedle níž její manžel nechal zbudovat lovecký zámek věnovaný Jitce. Odtud název Jičín. (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 57-58)

Stejně jako není znám původ názvu města, není jisté ani, kdy vzniklo město samotné. Archeologické nálezy potvrzují, že tato oblast byla lidmi osídlena již v době kamenné. Vznik města se předpokládá ve 13. stol. Město bylo založeno tzv. na zeleném drnu na křižovatce obchodních cest. Sloužilo jako obchodní středisko starojičínského panství, jehož bylo součástí. První písemná zmínka o městě pochází z roku 1313, kdy mu král Jan Lucemburský udělil právo vybírat mýto. V té době měl město v držení rod pánů z Kravař. (Jurok a Baletka, 2011, s. 13-90)

Dalším důležitým rodem, který se podstatně zasadil o nejen hospodářský rozvoj města, byl v první polovině 16. stol. rod pánů ze Žerotína. Žerotínové, mimo jiné, nechali přestavět původní hrad na renesanční zámek. Klíčové bylo udělení řady privilegií místním cechům. (Jurok a Baletka, 2011, s. 48-53)

První výrazný hospodářský rozkvět zažilo město v 16. stol. Dařilo se především pivovarnictví, rybníkářství a soukenictví. Nezanedbatelný význam měl i místní mlýn. V roce 1620 byl Nový Jičín povýšen na královské město. (Jurok a Baletka, 2011, s. 47-92)

V průběhu historie několikrát lehlo popelem. V roce 1427 jej vypálili Husiti (Jurok a Baletka, 2011, s. 37). Znovu město vyhořelo v roce 1503. Tehdy se Žerotínové rozhodli pro jeho přestavbu z dřevěné do kamenné gotické podoby. Požár v roce 1621 pak Novému Jičínu vdechl pro změnu barokní ráz. (Gavendová, Levá a Koubová, 1996, s. 96)

V roce 1775 ustanovila Marie Terezie Nový Jičín za svobodné město, které se později stalo sídlem významných úřadů, jako bylo okresní hejtmanství či krajský soud. (Jurok a Baletka, 2011, s. 147-148)

Devatenácté století znamenalo pro Nový Jičín další rozvoj, zejména díky postupné industrializaci. Tradičním řemeslem zde bylo od 16. stol. kloboučnictví, které ve druhé polovině 19. stol. pozdvihla rodina Hückelů na vyšší úroveň. Založili ve městě továrnu na výrobu klobouků, díky které je Nový Jičín dodnes známý jako město klobouků. Jedním z dalších zásadních podniků byl závod Josefa Rottera na výrobu kočárových svítidel. Prosperitu města překazila až světová hospodářská krize v roce 1929. Jedinou firmou, kterou krize příliš

neovlivnila byla státní tabáková továrna založená v roce 1870. (Jurok a Baletka, 2011, s. 135-283)

Zatímco v 16. stol. byla většina obyvatel Nového Jičína české národnosti, v první polovině 20. stol. to byla německá národnost, která zde převažovala. V období světových válek i v meziválečném období bylo město spíše německé než české. Od roku 1938 bylo součástí Sudet, tedy nacistického Německa, a to až do osvobození roku 1945. Po něm přišla zpět do města většina českých obyvatel. (Jurok a Baletka, 2011, s. 206-273)

Období komunistického režimu bylo novojičínskou společností přijímáno spíše pasivně. Sametová revoluce měla v Novém Jičíně především podobu shromažďování lidí na náměstí a poklidných protestů. (Jurok a Baletka, 2011, s. 293-315)

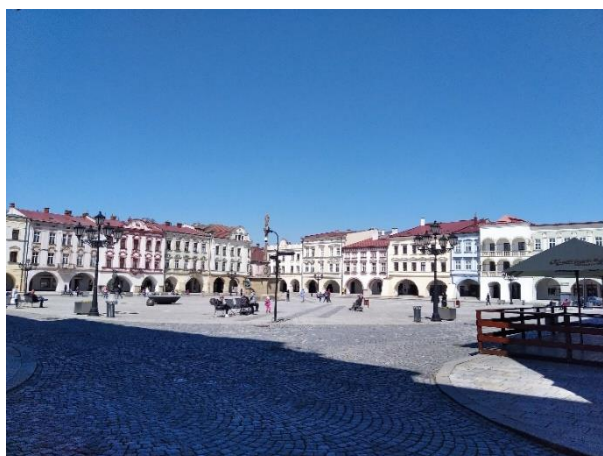
Roku 1967 bylo centrum města prohlášeno ministerstvem školství a kultury za Městskou památkovou rezervaci (Jurok a Baletka, 2011, s. 296). V roce 2015 město získalo ocenění za nejkrásnější náměstí a nejkrásnější nádraží (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 57).

3.4 Památky

Díky své bohaté historii se Nový Jičín může pochlubit řadou zajímavých památek. Níže uvádíme ty nejvýznamnější z nich.

Masarykovo náměstí

Masarykovo náměstí na první pohled zaujme svým pravidelným čtvercovým tvarem. Náměstí je lemováno krásnými měšťanskými domy s loubím. K nejvýznamnějším měšťanským domům Masarykova náměstí patří budova radnice, Stará pošta, Laudonův dům, dům U Černého orla či dům U Bílého anděla. Renesanční budova Staré pošty upoutá svými arkádami a balustrádou. V Laudonově domě zemřel roku 1970 známý rakouský vojevůdce Ernst Gideon von Laudon. V přízemí domu U Černého orla sídlila druhá městská lékárna, která se v tomto domě stará o zdraví novojičínských obyvatel dodnes. (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 59-60)

Obrázek 5: Masarykovo náměstí

Zdroj: vlastní

Dominantou Masarykova náměstí je morový sloup se sochou Panny Marie, který byl postaven jako upomínka moru v roce 1620. U sloupu se nachází kašna se sochou Tančících sedláků od místního sochaře Franze Barwiga. (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 59-60)

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie

V blízkosti Masarykova náměstí se nachází barokní trojlodní kostel Nanebevzetí Panny Marie z počátku 18. stol. Ke kostelu náleží renesanční hranolová věž z druhé poloviny 16. stol. (Gavendová, Levá a Koubová, 1996, s. 96-97)

Vedle kostela stojí fara, v jejímž areálu se nachází poslední zbytky městského opevnění. Farská bašta je jedinou dochovanou baštou z původního městského opevnění (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 60)

Obrázek 6: Farní kostel a farská bašta

Zdroj: vlastní

Kostel Nejsvětější trojice

Kostel Nejsvětější trojice stojí v Janáčkových sadech. Kostelík s hranolovitou věží byl postaven v 15. stol. Jeho renesanční podoba pochází z počátku 17. stol. Od 16. stol. jej obklopoval malý hřbitov, po němž v blízkosti kostela zůstala jen kaple sv. Kříže. (Bubeník a Chobotová, 2014, s. 9)

Obrázek 7: Kostel Nejsvětější trojice

Zdroj: vlastní

Španělská kaple

Oficiální název tohoto kostela zní kaple Bolestné Panny Marie, ale používáno je spíše její lidové pojmenování. Španělská kaple stojí nad hrobem španělských vojáků, kteří zde padli v bitvě roku 1621. Obyvatelé města na památku této události postavili dřevěnou kapli, která se později stala oblíbeným poutním místem. Tehdy totiž ještě nebylo území, na němž kaple stojí, součástí města. Díky své rostoucí popularitě byla v 18. stol. přestavěna a znovu vysvěcena. Od té doby sloužila svému účelu s občasnými přestávkami dodnes. (Bubeník a Chobotová, 2014, s.13)

Obrázek 8: Španělská kaple

Zdroj: vlastní

Žerotínský zámek

Současná renesanční podoba Žerotínského zámku se dvěma nádvořími je výsledkem jeho přestavby z původního kamenného domu ze 14. stol. Přestavit jej nechal v 16. stol. rod pánů ze Žerotína. Od druhé poloviny 16. stol. přestal zámek sloužit jako panské sídlo, stal se správním střediskem a načas i sídlem novojičínské radnice. Do dnešních dnů se zachoval malovaný trémový strop v jednom z pokojů. Momentálně zámek slouží jako sídlo Muzea Novojičínka. (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 60)

Obrázek 9: Žerotínský zámek

Zdroj: vlastní

3.5 Významné osobnosti

S Novým Jičínem je spjata celá řada zajímavých osobností, které se dokázaly prosadit v různých odvětvích lidské činnosti. Níže uvádíme pouze několik málo z nich.

Božena Benešová (1873-1936)

Božena Benešová byla novojičínskou rodačkou z rodiny místního advokáta. Z Nového Jičína s rodiči brzy odešla a rodné město její budoucí tvorbu nijak neovlivnilo. Božena Benešová, rozená Zapletalová, se stala prozaičkou, básnířkou a literární kritičkou. Zabývala se především psaním společensko-psychologických próz. K její nejvýznamnější práci patří trilogie Úder, Podzemní plameny, Tragická duha z období první světové války. (TICNJ, c2023)

Franz Barwig (1868-1931)

Franz Barwig se proslavil jako sochař. Kromě práce s kamenem měl v oblibě i řezbářství. Vzdělával se ve Vídni a jeho díla se dnes nachází téměř po celém světě. Ve Spojených státech zdobí jeho sošky některé reprezentační budovy. K jeho nejznámějším dílům patří sousoší Tančících Kunvalďanů na kašně novojičínského náměstí. (Jurok a Baletka, 2011, s. 220-249)

Karel Kryl (1944-1994)

Karel Kryl se narodil v Kroměříži do rodiny knihtiskařů. Jeho rodině patřila novojičínská tiskárna Kryl & Scotti. Karel Kryl byl významným československým písničkářem a básníkem. Přezdívalo se mu básník s kytarou. Svými písněmi kritizoval komunistický režim. Jednou z nejvýznamnějších a nejznámějších je píseň Bratříčku, zavírej vrátka. V letech 1969-1989 žil v zahraničí, kde spolupracoval s rozhlasovou stanicí Svobodná Evropa. V Novém Jičíně prožil své dětství a mládí. V Janáčkových sadech je mu věnována pamětní deska. (Karel Kryl, b. r.)

Ernst Gideon von Laudon (1717-1790)

Ernst Gideon von Laudon byl jedním z nejvýznamnějších rakouských vojevůdců, jehož největším úspěchem bylo v roce 1789 osvobození Bělehradu. Laudon bojoval ve službách císařovny Marie Terezie. Jako velitel všech rakouských armád si roku 1790 zřídil v Novém Jičíně velitelství, odkud měl vést přípravy na válku. Téhož roku však zemřel na těžký zápal plic v domě na Masarykově náměstí, který je po něm pojmenován Laudonův. Na fasádě domu na Laudonovu počest umístěna jeho busta. (TICNJ, c2023)

Alfred Neubauer (1891-1980)

Celoživotní vášní novojičínského rodáka Alfreda Karla Neubauera se staly automobily. Jeho vášně ho dovedla do automobilového průmyslu, kde se stal týmovým vedoucím stáje Mercedes-Benz. Pod jeho vedením slavila tato stáje řadu závodních úspěchů. Neubauer vymyslel

vlaječkový systém informování závodníků, který se uplatňuje ještě dnes, např. při závodech Formule 1. (Alfred Karl Neubauer, c2023)

3.6 Přírodní podmínky

Město Nový Jičín se rozkládá na jižním okraji Moravské brány na výběžcích Moravskoslezských Beskyd. Kromě těch je město obklopeno několika kopci, které jsou součástí Příborské pahorkatiny. Zajímavostí je, že městem prochází 18. poledník. (Jurok a Baletka, 2011, s. 13; Poznej Novojičínsko, 2018, s. 57-58)

V okolí Nového Jičína se rozprostírá krásná příroda, která je častým cílem procházek turistů i místních obyvatel. V blízkosti města se nachází chráněná krajinná oblast (dále jen CHKO) Beskydy, CHKO Poodří, národní přírodní památka (dále jen NPP) Šipka, přírodní rezervace (dále jen PR) Svinec či přírodní památka (dále jen PP) Polštářové lávy ve Straníku. (AOPK ČR, c2023)

Novým Jičínem a jeho okolím vede řada cyklotras, značených turistických tras a naučných stezek (např. Naučná vlastivědná stezka Františka Palackého)

Vodstvo

Městem Nový Jičín protéká řeka Jičínka, která se dále vlévá do řeky Odry. Levým přítokem Jičínky je potok Grasmanka, který pramení v místní části Kojetín. Dále potok protéká místní částí Loučka a za městem se vlévá do řeky. (Poznej Novojičínsko, 2018, s. 57)

Na území Nového Jičína se nachází vodní nádrž Čerták, která se především v létě stává vyhledávaným rekreačním místem. S oblibou je navštěvují také rybáři. Vodní nádrž je domovem některých chráněných druhů živočichů. Napájí ji Kojetínský potok. Kdysi tu stál vodní mlýn zvaný Čertův. Podle pověsti žil ve mlýně čert, kterého vyhnal až jeden voják. Od té doby se čert ve mlýně už neobjevil. (TICNJ, c2023)

Obrázek 10: Čerták

Zdroj: vlastní

Fauna a flóra

V Novém Jičíně a jeho okolí se nachází několik chráněných oblastí a přírodních rezervací, ve kterých se daří místní fauně i flóře.

Pro nejbližší PR Svinec jsou charakteristické louky a smíšené lesy pokrývající jeho svahy. Vyskytuje se zde řada významných a chráněných rostlin i živočichů. Z oblasti fauny je to např. chráněný brouk *Euheptaulacus villosus*, z oblasti flóry např. modřelec chocholátý, mochna přímá, prvosěnka jarní či různé druhy orchidejí. (Svinec, 1.2.2022)

V blízkosti Nového Jičína se nachází ptačí oblast Poodří, v níž se vyskytují chráněné druhy jako např. bukač velký, kopřivka obecná či ledňáček říční (AOPK ČR, c2023).

Parky a přírodní zajímavosti

Nejstarším parkem na území Nového Jičína jsou Janáčkovy sady. Téměř do konce 19. stol. sloužilo území parku jako hřbitov. Po něm v parku zůstal kostel Nejsvětější Trojice a kaple sv. Kříže. V blízkosti kaple jsou umístěny bludné balvany či busta hudebního skladatele Leoše Janáčka, rodáka z nedalekých Hukvald. Své místo má v parku také pamětní deska věnovaná Karlu Krylovi. (TICNJ, c2023)

Obrázek 11: *Janáčkovy sady*

Zdroj: vlastní

Druhým parkem v Novém Jičíně jsou Smetanovy sady z první poloviny 20. stol. I tento park, respektive jeho část, chvíli sloužil jako hřbitov. V parku je umístěna busta hudebního skladatele Bedřicha Smetany a busta zakladatele genetiky – Johanna Gregora Mendla. (Bubeník a Chobotová, 2014, s. 11-12)

Obrázek 12: Smetanovy sady

Vedle Smetanových sadů za Španělskou kaplí stávalo letní kino. To bylo v roce 2019 přestavěno na relaxační areál. (TICNJ, c2023)

Zdroj: vlastní

Příjemným místem k relaxaci v přírodě je areál Skalek. Jeho součástí je dětské hřiště, hotel s restaurací a amfiteátr, v němž se v létě pořádá řada kulturních akcí. Ke Skalkám patří také rekreační areál Lesopark Skalky. Lesopark je tvořen pestrou škálou rostlin, které popisují informační cedule. V areálu je umístěn altán se slunečními hodinami. V blízkosti lesoparku se nachází kamenné divadlo či Zvěrokruhová zahrada. (Poznej Novojičínsko, 2018, s.58)

Obrázek 13: Lesopark Skalky

Zdroj: vlastní

3.7 Kultura

Klíčovou roli v kulturním životě města hraje Městské kulturní středisko Nový Jičín (dále jen MKSNJ), které sídlí na Masarykově náměstí v budově Staré pošty. Součástí MKSNJ je Klub Galerka, kino Květen, Městská knihovna, Výstavní síň Stará pošta a Coffeemusicbar. Významným centrem kultury je rovněž Beskydské divadlo. (Městské kulturní středisko Nový Jičín, 2023a)

MKSNJ se stará o pořádání většiny kulturních akcí ve městě. Ty bývají organizovány např. v prostorách MKSNJ, na Masarykově náměstí či v areálu amfiteátru Skalky.

Nejoblíbenějšími kulturními akcemi jsou každoroční Slavnosti města, Novojičínské léto či Jičinfest. (Městské kulturní středisko Nový Jičín, 2023a)

Kino Květen

Kino bylo otevřeno v roce 1930. Sídlí ve funkcionalistické budově v centru města. Kromě pravidelného promítání filmů jsou v něm pořádány přednášky, koncerty či semináře. (MKS Nový Jičín, c2011-2023)

Beskydské divadlo

Divadelnictví mělo ve městě poměrně dlouhou tradici. Ochetnické soubory hrávaly nejprve v místních hostincích a v roce 1886 zakotvily v budově Německého spolkového domu, kde Beskydské divadlo sídlí dodnes. V minulosti mělo divadlo stálý soubor. Dnes v něm hostují nejrozličnější divadelní a hudební soubory. V divadle jsou pořádány koncerty a divadelní představení různých žánrů, a to profesionálních i amatérských uměleckých těles. (Jurok a Baletka, 2011, s. 218-325)

Obrázek 14: *Beskydské divadlo*

Zdroj: vlastní

Městská knihovna Nový Jičín

První knihovna v Novém Jičíně byla založena již v roce 1890. V současnosti sídlí v historické budově Czeicznerovy vily. Jedná se o knihovnu s regionální funkcí. Knihovna pořádá pro veřejnost a školy řadu kulturních i vzdělávacích akcí. V areálu knihovny se nachází dětské hřiště. (Městské kulturní středisko Nový Jičín, 2023b)

Obrázek 15: Knihovna

Zdroj: vlastní

Turistické informační centrum

Turistické informační centrum (dále jen TIC) sídlí v budově Laudonova domu na Masarykově náměstí. TIC poskytuje širokou škálu informací o dění ve městě jeho obyvatelům i návštěvníkům. Jeho součástí je návštěvnické centrum se dvěma expozicemi (Expozice gen. Laudona a Expozice klobouků), které mohou lidé navštívit. (TICNJ, c2023)

Muzeum Novojičínka

Počátky muzejnictví na Novojičínsku sahají do 19. stol. V současné době sídlí Muzeum Novojičínka v prostorách Žerotínského zámku v Novém Jičíně. Své pobočky má např. ve Fulneku, v Kuníně či ve Štramberku. Oddělení muzea na Žerotínském zámku nabízí návštěvníkům několik výstav. Muzeum aktivně spolupracuje s veřejností i se školami, kterým nabízí různorodé vzdělávací akce. (Muzeum Novojičínka, b. r.)

Sport

První tělovýchovnou organizací v Novém Jičíně byl Sokol, který byl založen roku 1919. Sport byl však ve městě oblíbený již dávno před tím. (Jurok a Baletka, 2011, s. 254-255)

V Novém Jičíně dnes působí řada sportovních organizací, např. Basketbalový klub Nový Jičín, z. s., FK Nový Jičín, z. s., Klub vodních sportů Laguna Nový Jičín, z. s. či Sportovní volejbalový klub Nový Jičín, z. s. (Sportovní organizace, c2023)

Ve městě se nachází řada míst určených ke sportování. Navštívit lze sportovní stadion, plavecký stadion s venkovním bazénem či zimní stadion. Na území města se však nachází mnoho dalších vnitřních i venkovních sportovišť. (Sportovní organizace, c2023)

Školství

První zmínky o škole v Novém Jičíně pochází z 15. stol. Původně se jednalo o farní školu, která se později změnila na školu městskou. V důsledku postupného nárůstu počtu obyvatel vznikalo více škol, které se přemísťovaly do větších budov. Ve 20. stol. byly postaveny nové komplexy budov, které svému účelu slouží dodnes jako sídla základních škol. (Jurok a Baletka, 2011, s. 88-205)

Od 19. stol. začaly v Novém Jičíně působit také střední školy především technického druhu. Roku 1918 započalo svoji působnost soukromé německé gymnázium. Od roku 1921 ve městě působí české státní gymnázium. Kromě něj se v Novém Jičíně nachází ještě Mendelova střední škola, která se zaměřuje na výuku zdravotnických, veřejnosprávních, IT a ekonomických oborů. V jedné z budov Hückelových vil je umístěn také dětský domov. (Jurok a Baletka, 2011, s. 205-310)

O volný čas novojičínských dětí se stará, mimo jiné, Základní umělecká škola (dále jen ZUŠ) Nový Jičín s tradicí od roku 1945 a Středisko volného času Fokus Nový Jičín.

3.8 Hospodářství

Původně byl Nový Jičín řemeslnicko-zemědělským městem. Hospodářství města zažilo rozkvět zejména díky soukenictví, kloboučnictví či rybníkářství. V průběhu 19. stol. začala řemeslná výroba přecházet na tovární. V oblasti soukenictví se tovární výrobou v Novém Jičíně zviditelnil August Döpfer, který ve svém podniku používal první parní stroj ve městě. (Jurok a Baletka, 2011, s. 47-295)

Za zmínku jistě stojí závod na výrobu varhan a harmonií pánů Johanna a Karla Neusserů. Jejich továrna zhotovila varhany např. pro poutní kostel na svatém (dále jen sv.) Hostýně. (Bubeník a Chobotová, 2014, s. 12)

Poměrně dlouholetou tradici měl v Novém Jičíně knihtisk. První tiskárnu ve městě od roku 1850 provozoval Johann Nepomuk Enders. Tiskařině, prodeji knih a vydávání novin se po Endersově smrti věnovali jeho potomci. Tato německá tiskárna se ve své době stala jednou z největších na Moravě. Druhou významnou tiskárnou ve městě byla od roku 1909 česká tiskárna Kryl & Scotti, která byla později zničena komunisty. (Jurok a Baletka, 2011, s. 175-242)

Významné zastoupení měl v Novém Jičíně tabákový průmysl v podobě státní tabákové továrny Tabák a.s. Ta svoji činnost zahájila roku 1870 se sortimentem doutníků, od kterých později přešla k výrobě cigaret. V roce 1999 byla její činnost definitivně ukončena. Jedním z jejích posledních majitelů byla např. firma Phillip Morris. Budova továrny byla později zbourána a na jejím místě dnes stojí OC Tabačka. (Jurok a Baletka, 2011, s. 175-320)

Oblastí, které byly v minulosti v hospodářství Nového Jičina klíčové a jejichž tradice by přetrvala dodnes, ve městě již mnoho nenajdeme. Jednou z nich je však tradice kloboučnictví. To je pro Nový Jičín tak typické, že bývá přezdíván jako město klobouků.

K rozšíření kloboučnictví ve městě došlo na konci 16. stol. Johann Hückel se tomuto řemeslu vyučil a v roce 1799 si zřídil manufakturu na výrobu klobouků. Na kvalitní ruční práci navázala roku 1865 strojní výroba. Továrna se proslavila po celém světě a dodnes je jedním z největších a nejvýznamnějších výrobců pokrývek hlavy ve světě. V současné době je známá pod názvem TONAK a.s. (Náš příběh, b. r.)

Nový Jičín byl úspěšný také v oblasti strojírenského průmyslu. Svoji tradici zde měla výroba kočárů, které byly ve světě známé jako neutitscheinky. Roku 1879 byla Josefem Rotterem založena firma zabývající se výrobou kočárových svítidel. S postupem času se závod přeorientoval na výrobu automobilových světlometů. Název továrny se v průběhu času měnil vlivem častých změn majitelů, obzvláště v posledních letech. Závod je nevíce znám pod názvem Autopal. (Bubeník a Chobotová, 2014, s. 6)

V současné době je součástí společnosti Hanon Systems jako dceřiná společnost Hanon Systems Autopal s.r.o. (Hanon Systems, c2023). V didaktických testech je firma uvedena ještě pod předchozím jménem Varroc Lighting Systems, s.r.o.

Nový Jičín je v současnosti středem správního, hospodářského, politického i kulturního života širokého okolí. Nabízí plnou občanskou vybavenost. Např. místní nemocnice, zbudovaná ve druhé polovině 19. stol., patří k nejstarším svého druhu v republice (Bubeník a Chobotová, 2014, s. 13). V Novém Jičíně sídlí celá řada úřadu a také okresní soud.

4 VESELÍ NAD MORAVOU

V této kapitole si představíme město Veselí nad Moravou. Seznámíme se se základními informacemi o jeho historii, památkách, významných místech a osobnostech, zaměříme se na jeho přírodní podmínky, kulturu či hospodářství.

4.1 Charakteristika města

Veselí nad Moravou (dále jen Veselí n. Mor.) leží v Jihomoravském kraji, asi 80 km jihovýchodně od Brna. Město leží v nadmořské výšce 176 m. n. m. Žije v něm 10 740 obyvatel. (Veselí nad Moravou, b. r.)

K Veselí n. Mor. náleží dvě místní části, kterými jsou Milokoš' a Zarazice (Veselí historické, c2019-2020). Město sousedí s obcemi Blatnice pod Svatým Antonínkem, Kozojídky, Vnorovy, Moravský Písek a s městem Uherský Ostroh.

Veselí n. Mor. vzniklo na křižovatce obchodních cest a dodnes je významnou dopravní křižovatkou, která městu umožňuje být počátečním místem výletů do širokého okolí. Lidé se tak mohou vydat pokochat místní přírodou a památkami nebo třeba poznávat místní folklor a tradice. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

4.2 Symboly města

Mezi symboly města Veselí n. Mor. se řadí znak a prapor.

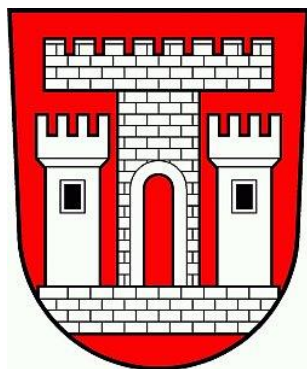
Znak

Znak města je tvořen červeným štítem, na němž je v dolní části umístěna nízká stříbrná kvádrová zeď. Na zdi se tyčí tři stříbrné věže – uprostřed jedna vyšší, kvádrová, s prázdnou branou a širokým cimbuřím. Po jejích stranách jsou umístěny dvě nižší věže s malými černými okny. Věže rovněž lemuje cimbuří. (Veselí nad Moravou, b. r.)

Prapor

Prapor města se skládá z celkem sedmi červených a bílých vodorovných pruhů, které se střídají v poměru 8 : 2 : 1 : 4 : 1 : 2 : 4 (Veselí nad Moravou, b. r.).

Obrázek 16: Znak Veselí nad Moravou

Zdroj: Znak, 16.1.2005

Obrázek 17: Prapor Veselí nad Moravou

Zdroj: Prapor, 16.1.2005

4.3 Historie města

O tom, jak vzniklo město Veselí n. Mor. a kde vzalo svůj název, vypráví místní pověst, podle které stávala v blízkosti řeky Moravy na průsečíku cest krčma, v níž bývalo velmi veselo (Veselí historické, c2019-2020).

První písemnou zmínkou o Veselí je dokument z roku 1261, který uvádí břeclavského komorníka Sudomíra z Veselí jako držitele hradu. Objevy archeologů dokazují, že Veselsko bylo osídleno již v době neolitu. Dále také uvádí veselský hrad jako jeden z hradů, jež nechala česká knížata zbudovat na řekách Moravě a Olšavě pro ochranu východní hranice knížectví. Veselský hrad, který se postupně rozrostl o podhradí, Předměstí Veselí a další osady, se tak stal významným místem na cestě z Moravy do Uher. (Veselsko, 1999, s. 56-487)

Tato výhodná poloha však nebyla městu vždy jen ku prospěchu, neboť tudy často táhla vojska. Na počátku 14. stol. byl veselský hrad dobyt hned dvakrát. V roce 1315 jej získal Jan Lucemburský od Matouše Čáka Trenčanského, který hrad dobyl po vymření Přemyslovců. Nejtěžším obdobím však pro Veselany bylo 17. stol. V té době oblastí prošla např. švédská či tatarská vojska, za třicetileté války i ta císařská. Výsledek byl vždy podobný: rabování, zabíjení, zajetí, požáry, nemoci, hlad a bída. Události tohoto smutného století dovršily dva velké požáry v letech 1813 a 1821. Ty donutily obyvatele města k jeho přestavbě. (Plaček a Futák, 2011, s. 13; Veselsko, 1999, s. 72-488)

Zásadní roli pro ekonomický a hospodářský rozvoj Veselska pak měl rod Chorinských z Ledské. Ti se panství ujali v roce 1731 a v jejich držení zůstalo až do roku 1945. Klíčový význam pro místní hospodářství měl jejich velkostatek. V roce 1879 nechal

hrabě Viktor Chorinský zbudovat úzkokolejnou dráhu, která spojovala velkostatek s cukrovarem v Moravském Písku. Rod Chorinských se také významně podílel na elektrifikaci obce, když v roce 1913 nechal Bedřich Chorinský přestavět starý mlýn na vodní elektrárnu. (Mikroregion Ostrožsko-Veselsko, c2023; Veselsko, 1999, s. 73-502)

Důležitým milníkem v historii města byl příchod železnice. Její výstavba přivedla do města nové obyvatele a železnice se stala novým velkým zaměstnavatelem. Nejprve byl v roce 1887 zbudován úsek moravské transversální dráhy z Brna do Trenčína. V dobách první republiky byla postavena trať z Veselí do Myjavy a Nového Mesta nad Váhom. Veselí se tak stalo důležitou železniční křižovatkou. (Veselsko, 1999, s. 79; Veselí nad Moravou v roce ..., 1970)

Železnice však městu přinesla ještě jednu podstatnou věc – jeho oficiální název Veselí nad Moravou. Ten byl poprvé použit v roce 1883 pro pojmenování nádraží. Železnice spolu s některými veselskými obyvateli sehrála nemalou roli také během druhé světové války, kdy pomáhala zachránit obyčejné lidi i významné osobnosti před gestapem. V dubnu roku 1945 pak město osvobodila rumunská vojska. (Mikroregion Ostrožsko-Veselsko, c2023)

Obrovský vliv na rozvoj města mělo zbudování podniku Jihomoravské trubkárny a tažírny v roce 1961. Nejen, že se stal největším průmyslovým závodem v oblasti, ale byl také jedním z největších závodů tohoto druhu v tehdejší Československu i ve střední Evropě. Podnik se stal významným zaměstnavatelem, což přilákalo do města i nové obyvatele. To mělo vliv jednak na novou podobu města, ale i na kulturu v něm. Pro zaměstnance a jejich rodiny bylo vybudováno nové sídliště Hutník, bylo založeno střední odborné učiliště, podnik přispíval k rozvoji volnočasových aktivit, kultury i sportu ve městě. V souvislosti s nárůstem počtu obyvatel byla v roce 1960 zprovozněna i nová budova polikliniky. (Veselsko, 1999, s. 82; Plaček a Futák, 2011, s. 402-438)

Veselí n. Mor. tak, jak ho známe dnes, mělo v historii mnoho podob. Na pravém břehu řeky Moravy leželo opevněné město Veselí, které se v roce 1919 oficiálně spojilo s Předměstím Veselí ležícím na levém břehu řeky a s Židovskou obcí. K tomuto uskupení se později připojily další dvě obce. V roce 1950 to byla obec Milokošův a v roce 1964 obec Zarazice. Po skončení druhé světové války bylo Veselí n. Mor. až do roku 1960 okresním městem. (Plaček a Futák, 2011, s. 267; Veselí historické, c2019-2020)

4.4 Památky

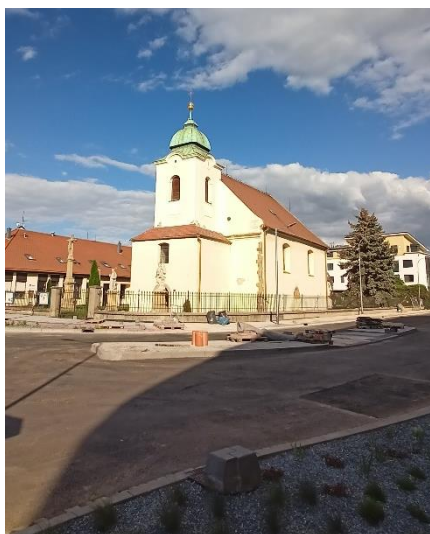
Jako každé město i Veselí n. Mor. má své památky, zajímavé budovy a místa. O jejich významu svědčí i to, že v roce 1995 bylo historické centrum města vyhlášeno městskou památkovou zónou (Národní památkový ústav, c2015).

Kostel Panny Marie

Tento nejstarší veselský kostel pochází z poloviny 13. stol. Byl zbudován v románsko-gotickém slohu. Jeho původním patronem byl sv. Bartoloměj, ale s postupným nárůstem počtu obyvatel města se stal nevyhovujícím, a tak byl sv. Bartoloměji zasvěcen nový farní kostel. V letech 1783-1834 pak sloužil jako hřbitovní kaple. V jeho těsné blízkosti dnes najdeme barokní sochy sv. Floriána a sv. Vendelína spolu s klasicistním kamenným křížem. (Národní památkový ústav, c2015)

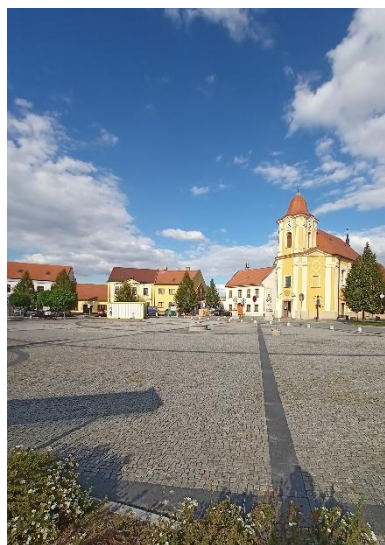
Bartolomějské náměstí, kostel sv. Bartoloměje

Bartolomějské náměstí stojí v nejstarší části města. Jeho dominantou je barokní kostel sv. Bartoloměje z první poloviny 18. stol. Po jeho vysvěcení v roce 1741 se stal novým farním kostelem města. S podporou majitele panství si jej nechali postavit sami měšťané na místě, kde původně stávaly tři měšťanské domy. Před kostelem stojí novobarokní sochy sv. Františka z Pauly a sv. Jana Nepomuckého. Na náměstí je dále k vidění také kopie barokního sousoší Panny Marie s Ježíškem. (Národní památkový ústav, c2015; Turistické centrum Veselska, b. r.)

Obrázek 18: Kostel Panny Marie

Zdroj: vlastní

Obrázek 19: Bartolomějské náměstí

Zdroj: vlastní

Kostel sv. Andělů strážných a klášter servitů

Největší sakrální stavbou Veselska je (společně s kostelem sv. Andělů strážných) bývalý klášter servitů. Klášter byl založen v první polovině 18. stol., avšak jeho činnost byla ukončena již v roce 1784. Barokní kostel byl konsekrován v roce 1739 a po zrušení kláštera se od roku 1858 stal novým farním kostelem. Před kostelem se nachází sousoší sv. Cyrila a Metoděje. Prostory kláštera dnes tvoří zázemí pro Městský a farní úřad. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

Obrázek 20: Kostel sv. Andělů strážných

Zdroj: vlastní

Zámek a zámecký park

Další významnou památkou Veselí n. Mor. je veselský zámek a jeho areál. Areálem zámku rozumíme zámecký park, který řeka Morava rozděljuje na dvě původní části – na zámeckou zahradu a na bývalou oboru s bažantnicí. (Národní památkový ústav, c2015)

Pro ochranu hraničního přechodu přes řeku Moravu do Uher byl v polovině 13. stol. postaven vodní hrad, který byl v 16. stol. přebudován v renesanční sídlo. Svoji dnešní, klasicistně-empírovou podobu nese zámek od první poloviny 19. stol. V průběhu historie byl ale několikrát poškozen vojsky, naposledy během druhé světové války. Proto je již dlouhá léta kvůli svému špatnému stavu návštěvníkům uzavřen. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

Obrázek 21: Zámek a zámecký park

Zdroj: vlastní

V 16. stol. došlo také k založení zámeckého parku se zahradou, která plnila okrasnou a užitkovou funkci. Dnes v něm lze obdivovat staré vzácné stromy, exotické dřeviny či jezírka. V parku se nachází i několik historických památek – např. pomník generála Laudona, socha sv. Jana Nepomuckého, fontána s vodotryskem nebo orchestra. Dochovaná je budova bývalé hájenky, která sloužila jako správní domek. V současné době v něm funguje kavárna. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

Vodní elektrárna

Vedle zámku se nachází technická památka vodní elektrárna. O její založení se zasloužil Bedřich Chorinský, když nechal k tomuto účelu přestavět budovu mlýna. Elektrárnu pohání dvě Francisovy vodní turbíny. První byla dodána v roce 1914, druhá v roce 1927. Obě jsou dodnes provozuschopné. (Plaček a Futák, 2011, s. 334)

Panský dvůr

Panský dvůr byl součástí velkostatku Chorinských a náležel k nejpřednějším objektům veselského Předměstí. Z původního komplexu staveb zůstala zachována pouze jedna hospodářská budova. Původ její podoby lze zařadit do druhé poloviny 17. stol. (Národní památkový ústav, c2015)

Budova stojící na náměstí Míru je momentálně sídlem Městské galerie Panský dvůr a Turistického informačního centra Veselska.

Obrázek 22: *Vodní elektrárna*

Zdroj: vlastní

Obrázek 23: *Panský dvůr*

Zdroj: vlastní

Přístav ve Veselí nad Moravou, Baťův kanál

Přístav ve Veselí n. Mor. byl postaven na Baťově kanálu v roce 1999. Tento závlahový a plavební kanál byl zbudován především za účelem transportu hnědého uhlí z Baťových dolů u Ratíškovice. Přístav je atraktivní zejména pro turisty, neboť nabízí řadu služeb. (Veselsko, 1999, s. 502; Baťův kanál, c2023)

Obrázek 24: Přístav Veselí nad Moravou

Zdroj: vlastní

4.5 Významné osobnosti

Ve Veselí n. Mor. se narodilo, žilo i zemřelo dozajista mnoho zajímavých osobností. A právě některé z nich se do dějin města zapsali díky svému talentu, pilné práci či povaze. Pár takových si nyní představíme.

Jan Andrásek (1919-2002)

Jak již bylo uvedeno v kapitole o historii města Veselí n. Mor., během druhé světové války pomáhali někteří zaměstnanci železnice s ilegálním převozem osob na Slovensko. K této činnosti přispívali také někteří veselští obyvatelé. (Mikroregion Ostrožsko-Veselsko, c2023)

Jedním z nich byl právě Jan Andrásek. V pouhých osmnácti letech se stal, po vzoru svého otce, členem nezákonné organizace Obrany národa ve Veselí n. Mor. V utajeném pokoji rodinného hotelu ukrýval lidi prchající před tajnou policií, za což byl následně deset let vězněn. Za svou participaci v protifašistickém odboji získal Čestné občanství Města. (Bartošíková, 1997, s. 39-40; Turistické centrum Veselska, b. r.)

Alena Bartošíková (* 1943)

Čestné občanství Města Veselí n. Mor. získala rovněž spisovatelka Alena Bartošíková, která se často ve svém díle věnuje právě Veselí – místu, kde vyrostla. Napsala několik pohádek a scénářů, z nichž nejocetovanější je vánoční příběh O kominickém učni a dceři cukráře. Dále je autorkou několika publikací vypravujících o Veselí n. Mor. a jeho okolí, jež zachycují osudy místních lidí a jejich způsob života. (Veselí nad Moravou, b. r.)

Ludvík Ehrenhaft (1872-1955)

Mezi veselskými rodáky najdeme řadu umělců. Jedním z nich byl také akademický malíř Ludvík Ehrenhaft. Pro jeho dílo jsou typické olejomalby, akvarely a kresby, na nichž ztvárňuje nejrůznější náměty z prostředí Veselí n. Mor. S oblibou zobrazoval jak krajinu, tak život obyčejných lidí, pro které byly jeho obrazy dostupné a často visely ve veselských domácnostech. I díky jeho přispění vzniklo Sdružení výtvarných umělců moravských, jehož byl členem. (Veselí historické, c2019-2020; Turistické centrum Veselska, b. r.)

Rozka Falešnicková (1900-1983), Bohuslava Reichsfeldová (1925-2001)

K významným zástupcům lidové tvorby na Veselsku patří lidové maléřečky Rozka Falešnicková a její žákyň Bohuslava Reichsfeldová. Obě se věnovaly lidovému umění, zejména ornamentálnímu a figurálnímu kreslení a výšivkám. Právě těmto dvěma umělkyním vděčí mnohá moravská nádraží za svou osobitou výzdobu. Jedním z nich je i nádraží ve Veselí n. Mor., které společně zkrášlily ornamentální výzdobou sgrafitovou technikou. (Bartošíková, 2002, s. 22; Turistické centrum Veselska, b. r.)

Josef Zimovčák (* 1956)

Občané Veselí n. Mor. vynikají ovšem i v jiných oblastech než jen v umění, např. ve sportu. Do této oblasti lze zařadit pana Josefa Zimovčáka, rodáka z Příbrami, který se aktivně věnuje cyklistice. Jeho specialitou je jízda na vysokém kole, což je historická rarita. V této disciplíně, tedy jízdě na vysokém kole, se stal desetkrát mistrem světa. Zúčastnil se i slavných cyklistických závodů jako je Tour de France. (Veselí nad Moravou, b. r.)

4.6 Přírodní podmínky

Město Veselí n. Mor. se nachází v rovinatém terénu břehů řeky Moravy v Dolnomoravském úvalu. Severovýchodně od města se rozkládá Vizovická vrchovina, na jihovýchodě pohoří Bílých Karpat a na západě vrchovina Chřibů spolu s pohořím Ždánického lesa. (Veselsko, 1999, s 9)

Na Veselsku a v jeho blízkém okolí se nalézá celkem šest druhů chráněných území. Prvním z nich je chráněná krajinná oblast, která je zde zastoupena CHKO Bílé Karpaty. Druhým typem jsou národní přírodní rezervace. Těch je v okolí Veselí n. Mor. hned několik, např. NPR Čertoryje nebo NPR Zahrady pod Hájem. Obě se vyznačují výskytem hojného počtu druhů orchidejí. Třetím druhem chráněného území jsou národní přírodní památky. Z těch

v okolí Veselí n. Mor. můžeme zmínit NPP Búrová či NPP Váté písky. K dalším typům chráněných území patří přírodní rezervace, přírodní památky a přírodní parky. Z nich lze jmenovat PR Kobylí hlava s četným počtem ohrožených druhů rostlin na jejím území, PP Osypané břehy, která se vyznačuje třináctimetrovou písčnou stěnou, či přírodní park Strážnické Pomoraví, pro který jsou typické meandry řeky Moravy. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

Vodstvo

Hlavní roli v oblasti vodních podmínek na Veselsku hraje řeka Morava. V té se setkávají vody stékající se z rozlehlé oblasti (vody z Hané, z Valašska, z Jeseníků). Řekou putují semena nejrozličnějších rostlin, jež jsou v této oblasti původní nebo zavlečené, což podporuje rozmanitost zdejší vegetace. Okolí řeky Moravy je přirozeným záplavovým územím, což byl také jeden z důvodů, proč byla nutná její regulace. K dalším důvodům patřilo využití její síly pro různorodé účely, zbudování závlahového systému či ochrana okolních sídel před záplavami. Regulace jejího toku dala vzniknout odděleným slepým ramenům, v jejichž stojatých vodách si našli svůj domov např. žabník jitrocelový či kosatec žlutý. U břehů samotné řeky Moravy si lze povšimnout společenstev rákosin či na březích roztroušených vrb. (Veselsko, 1999, s. 20-43)

Obrázek 25: Štěrkovna

Zdroj: vlastní

Základní trasa toku řeky se však v průběhu historie příliš nezměnila. Ve 20. stol. byl vybudován Bařův plavební kanál (Bařův kanál, c2023). Dnes chybí pouze vodní obtok kolem původní vodní tvrze z období středověku. Právě díky řece se Veselí n. Mor. může pyšnit dvěma ostrovy. (Veselí historické, c2019-2020)

Kromě slepých ramen vznikaly s lidským přičiněním také štěrkovny. Jednou z nich je veselský Štěrka, oblíbená lokalita místních obyvatel pro koupání v přírodě a rybaření, která rovněž plní funkci zásobárny pitné vody. (Kam za koupáním, b. r.)

Flóra

Pro Veselsko jsou typické lužní lesy a nivní louky. Lužní lesy, u nichž rozlišujeme dva druhy – měkký a tvrdý luh, se adaptovaly povodním. Měkký luh zastupují dřeviny s měkkým dřevem, které dobře zvládají povodně. Mezi vegetaci typickou pro měkký luh patří vrby, bez černý či chmel otáčivý. Ve vyšších polohách, kam záplavy nedosáhnou, se nachází tvrdé luhy. V nich lze spatřit např. jasan úzkolistý, dub letní nebo konvalinky vonné. Pro lužní lesy jsou charakteristické dřevokazné houby – choroše. Odlesněním se vyvíjely nivní louky, jejichž značnou část lidé časem rozorali. Rostou na nich různé druhy trav a bylin, jako např. psárka luční, pýr plazivý, pryskyřník prudký či ocún jesenní. K vzácným druhům rostlin, které se objevují v biotopech závlahových kanálů, náleží česnek kýlnatý, jarva žilnatá nebo violka nízká. Kromě lužních lesů a nivních luk je Veselsko tvořeno luhovými stepmi, obhospodařovanými poli a sady. (Veselsko, 1999, s. 16-24)

Fauna

Na Veselsku se setkávají jihoevropské, severoevropské, západoevropské a karpatské druhy živočichů, jejichž rozšíření umožnilo vymýcení velké části lužních lesů. Řeka Morava, její ramena a blízké okolí patří k zásadním faunistickým oblastem s rozmanitými biotopy. V místních vodách žije na čtyřicet druhů ryb, z nichž některé jsou původní (např. kapr obecný, štika obecná, okoun říční) a některé si vysadili rybáři (např. amur bílý, úhoř říční). Z obratlovců se zde můžeme setkat se zástupci plazů (např. ještěrka obecná), ale především ptáků, zejména dravců (např. káně lesní, poštolka obecná) a vodních ptáků (např. kachna divoká, potápka roháč). Početné zastoupení tu mají hlodavci, můžeme jmenovat veverku obecnou nebo hraboše polního. (Veselsko, 1999, s. 29-41)

Na území Veselí n. Mor. a přilehlých obcí se rozkládá ptačí oblast Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, která je typická výskytem chráněných druhů jako jsou čáp bílý, lelek lesní, moták pochop či strakapoud jižní (AOPK ČR, c2023).

Parky

Ve městě Veselí n. Mor. se nachází dva parky. Tím větším a starším z nich je zámecký park. Druhým parkem je pak malý park Petra Bezruče, v blízkosti centra města.

4.7 Kultura

O kulturu ve městě Veselí n. Mor. se stará Veselské kulturní centrum, které pořádá kulturní akce na území města. Dále se stará o chod kina Morava, Městské knihovny, Kulturního domu a Turistického centra Veselska. (Veselské kulturní centrum, b. r.)

Kino Morava

Promítání filmů má ve Veselí n. Mor. své počátky již ve 20. letech 20. stol. v podobě kina Janík. Kromě něj se v minulosti ve městě nacházelo ještě kino Svět. (Plaček a Futák, 2011, s. 360-414)

V současné době nabízí pravidelnou filmovou projekci kino Morava (Veselské kulturní centrum, b. r.).

Obrázek 26: Kino Morava

Zdroj: vlastní

Městská knihovna

První knihovnou ve městě byla ve 20. letech 20. stol. lidová knihovna sídlící na radnici (Plaček a Futák, 2011, s. 360). Dnes lidem slouží Městská knihovna, nacházející se v budově kulturního domu. Knihovna byla nedávno zrekonstruovaná, nabízí tak příjemné prostředí pro dětské i dospělé čtenáře. (Veselské kulturní centrum, b. r.)

Kulturní dům

Prostory kulturního domu jsou určeny pro nejrůznější společenské akce. Konají se zde např. plesy nebo divadelní a hudební představení (Veselské kulturní centrum, b. r.).

Veselí n. Mor. nemá vlastní budovu divadla, ale ochotnické divadlo má v historii kultury města své významné místo. **Obrázek 27: Kulturní dům**

Ochotníci z Veselí uvádějí inscenace *Zdroj: vlastní* s rozličnou tematikou, např. hry Karla Čapka nebo Mahenova Jánošíka. (Plaček a Futák, 2011, s. 359-360)

Turistické centrum Veselska

Přes ulici od kulturního domu se nachází budova Panského dvoru, v jehož prostorech sídlí Turistické centrum Veselska. To se stará nejen o propagaci města a jeho okolí, ale také o rozšiřování kulturních a společenských obzorů místních i návštěvníků. (Veselské kulturní centrum, b. r.)

Galerie, muzea

Historie muzejnictví ve Veselí n. Mor. se začala psát roku 1906, kdy vznikla Muzejní společnost pro Slovácko a Veselí nad Moravou, jejímž cílem bylo získávat a zachovat památky a zajímavosti vztahující se k regionu Veselska. Od roku 1957 sídlí Městské muzeum Veselí nad Moravou v budově na Bartolomějském náměstí. Muzeum momentálně připravuje novou expozici. (Historie muzea, b. r.)

Kromě muzea ve městě působí i galerie. Od roku 2012 se zde nachází Městská galerie Panský dvůr, která navazuje na tradici Galerii ve dvoře, založenou v roce 1993. Tato galerie pořádá mimo jiné i výstavy regionálních výtvarníků. (Veselské kulturní centrum, c2013)

Hvězdárna Veselí nad Moravou

Od roku 1963 je v provozu lidová hvězdárna postavená u Baťova kanálu. Byla zbudována, aby lidem umožnila pozorování noční oblohy. Jejím cílem je rovněž vzdělávání veřejnosti v oblasti astronomie a popularizace tohoto oboru. Ve spolupráci s hvězdárnou

funguje astrospolek pro dospělé a astronomický kroužek pro děti ZŠ. (Turistické centrum Veselska, b. r.; Hvězdárna Veselí nad Moravou, b. r.)

Obrázek 28: *Hvězdárna Veselí nad Moravou*

Zdroj: vlastní

Folklor, tradice a tradiční kulturní akce

Veselsko náleží do oblasti Slovácka známé svým folklorem a tradicemi. Přesněji se pak Veselko nachází na pomezí Dolňácka a Hornácka. Samotné Veselí n. Mor. leží na území Dolňácka, pro které jsou typické domky s bílými fasádami s modrým obrováním, vinná réva, výšivky, kraslice či postavičky z kukuřičného šustí. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

Velký význam v lidové kultuře na Veselsku má lidová hudba a tanec. Nejstarší notové zápisy se datují do první poloviny 19. stol. Koncem 19. stol. si začala své místo v lidové kultuře budovat dnes již tradiční dechová hudba. V dnešní době se dechové a cimbálové hudbě aktivně věnují soubory, které do svého repertoáru začleňují kromě lidových písní i skladby současných autorů. Z veselských souborů můžeme zmínit cimbálovou muziku (dále jen CM) a soubor lidových písní a tanců Radošov, Dětský folklorní soubor Štěpnička nebo CM ZUŠ Veselí nad Moravou. Soubory často účinkují na různých kulturních akcích, folklorních slavnostech a festivalech nebo se účastní soutěží – např. Mezinárodního dětského folklorního festivalu Štěpy (koná se každoročně přímo ve Veselí n. Mor.), Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice nebo Hornáckých slavností. Texty písní jsou charakteristické místním nářečím, které patří do východomoravské nářeční skupiny, na Veselsku pak konkrétně do jižní nebo také slovácké podskupiny. (Veselsko, 1999, s. 161-265; Turistické centrum Veselska, b. r.)

S folklorem je úzce spjat též tradiční oděv – kroj. Ten dodnes zůstal slavnostním oděvem, který zde místní oblékají na různé slavnosti a festivaly, jež se mnohdy vážou k církevním svátkům. Kroje se často dědí po generace. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

Mezi další tradice, které zůstaly ve Veselí zachovány až do současnosti patří fašank (masopust), vynášení Morany, stavění Máje, šlaháčka (pomlázka na Velikonoční pondělí), poutě ke sv. Antonínkovi (tj. pouť ke kapli sv. Antonína Paduánského nad Blatnicí pod Svatým Antonínkem). (Veselsko, 1999, s 173-184; Turistické centrum Veselska, b. r.)

Jednou z největších tradičních kulturních akcí bývají na podzim městské hody s právem, také zvané jako Andělské hody. Ty se konají v období kolem svátku patrona místního kostela. Jedná se o křesťanský svátek, který rovněž oslavuje hojnost a blahobyt. Organizaci této slavnosti má na starost chasa. Začíná se předáním práva a pokračuje se slavnostním průvodem s následným kulturním programem v podobě muziky. (Turistické centrum Veselska, b. r.)

Oblíbenými kulturními akcemi jsou dále Odemykání plavební sezóny na Baťově kanále, Veselské kulturní léto či Bartolomějský jarmark (Mikroregion Ostrožsko-Veselsko, c2023).

Zajímavou tradicí probíhající v rodinném kruhu bývá nošení do kúta. V dřívějších dobách to znamenalo, že příbuzní a sousedé nosili matkám v období šestinedělí jídlo a dárky. Nejvíce se při nošení do kúta zapojovala kmotra. V současnosti se jedná spíše o zdvořilostní návštěvy, které společně s křtinami a kmotrovstvím hrají v životech značné části rodin velkou roli. (Veselsko, 1999. s 167)

Sport

První organizací ve Veselí n. Mor. zabývající se sportovními aktivitami byla Tělocvičná jednota Sokol (dále jen TJ Sokol). TJ Sokol pořádala kulturní a společenské události. Byla založena v roce 1897. Roku 1920 ve městě vzniká další zásadní spolek, a to Jednota Československého Orla. (Veselsko, 1999, s. 348-352; Plaček a Futák, 2011, s. 361-365)

V současné době obě tyto organizace existují pod názvy TJ Sokol Veselí nad Moravou a Orel jednota Veselí nad Moravou (Veselí nad Moravou, b. r.).

K tradičním sportům ve Veselí n. Mor. se řadí fotbal a národní házená. Kopaná má na Veselsku své počátky již ve 20. letech 20. stol., zatímco házená se zde začala prosazovat až od 30. let. (Plaček a Futák, 2011, s. 428-429)

Momentálně ve Veselí n. Mor. funguje např. fotbalový klub FC Veselí nad Moravou, z. s., klub národní házené SK NH Veselí nad Moravou, z. s., Judo Veselí nad Moravou, z. s., SK KANOISTIKA Veselí nad Moravou, z. s. nebo třeba Volleyball Club Veselí, z. s. (Veselí nad Moravou, b. r.)

Prvním sportovištěm ve Veselí n. Mor. byla Sokolovna a její areál, který založila TJ Sokol v roce 1924 (Veselsko, 1999, s. 348). Ten byl nedávno zrekonstruován a je využíván TJ Sokol dodnes. Dalšími sportovišti ve Veselí n. Mor. jsou např. fotbalový stadion, Sportovně-rekreační centrum Baťův kanál, tenisové kurty v zámeckém parku či hřiště na plážový volejbal u Panského dvoru. V létě je pak oblíbeným cílem místních obyvatel městské koupaliště. (Veselí nad Moravou, b. r.)

Školství

Prvním výraznějším milníkem v dějinách školství na Veselsku byly školské reformy za dob Marie Terezie, díky kterým byla ve Veselí v roce 1967 zřízena první triviální škola. V průběhu historie však docházelo v oblasti veselského školství k různým reorganizacím. (Veselsko, 1999, s. 333-341)

V současné době jsou ve Veselí n. Mor. dvě základní školy – Církevní základní škola ve Veselí nad Moravou a ZŠ Hutník. Dále se zde nachází Základní škola a praktická škola Veselí nad Moravou, příspěvková organizace, která je určená pro žáky s lehkým až těžkým mentálním postižením (Základní škola a praktická škola Veselí nad Moravou, b. r.). Zástupcem středních škol je pak ve Veselí Obchodní akademie a Střední odborné učiliště Veselí nad Moravou, příspěvková organizace.

Na tradici lidové školy založené v roce 1934 navazuje ZUŠ Veselí nad Moravou (Veselsko, 1999, s. 341).

4.8 Hospodářství

V minulosti se lidé na Veselsku živilí především zemědělstvím. Ve Veselí n. Mor. se dařilo řemeslníkům jako byli ševci, krejčí či kožešníci. (Plaček a Futák, 2011, s. 284-288)

V 16. stol. pak došlo k velkému hospodářskému rozmachu. Začaly se pěstovat nové plodiny a díky zakládání nových chmelnic zažilo svůj rozkvět také pivovarnictví. S rostoucím významem rybníkářství se začalo dařit rybářům. (Veselsko, 1999, s. 69)

Největším velkostatkem ve Veselí n. Mor. býval Panský dvůr, který hrál významnou roli nejen v místním zemědělství, ale také v průmyslu. K rozvoji průmyslu na Veselsku docházelo od 18. stol. K tomu velkou měrou přispěl zejména rod Chorinských, kterým velkostatek po dlouhá léta patřil. V 18. stol. byla ve Veselí n. Mor. založena koželužská manufaktura. Od poloviny 19. stol. byl součástí velkostatku Chorinských také cukrovar. V první polovině 20. stol. byly ve Veselí zřízeny podniky Reichsfeld (továrna na výrobu bot, od roku 1935 prodej pod značkou Standart) nebo dřevařská firma Beer a Žádník. (Veselsko, 1999, s. 75-79; Plaček a Futák, 2011, s. 372)

Ta v minulosti několikrát změnila majitele a byla přejmenována. Donedávna fungovala jako nábytkářská firma Ložnice MIREAL, a. s. (MIREAL, b. r.).

Zásadním milníkem veselského průmyslu bylo v roce 1960 vybudování Jihomoravských válcoven a tažiren trub ve Veselí n. Mor., které se staly místním největším průmyslovým podnikem. To přivedlo do města nové obyvatele, kvůli nimž bylo zbudováno nové sídliště Hutník. Díky továrně bylo založeno střední odborné učiliště. Zbudování podniku mělo tedy velký dopad na kulturu a podobu města. Od roku 1976 se továrna nazývala národní podnik Železárny Veselí n. Mor. (Veselsko, 1999, s. 82; Plaček a Futák, 2011, s. 435)

Železárny Veselí jsou v provozu i v současnosti, zabývají se výrobou tažených a svařovaných trubek či speciálních profilů. Jsou však součástí hutní skupiny Z-Group, jež je součástí holdingové společnosti Ferromet, a. s. (Ferromet, b. r.)

V oblasti zemědělství bylo významné založení jednotného zemědělského družstva ve Veselí n. Mor. (dále jen JZD) v roce 1950. Jádrem JZD se stal právě veselský velkostatek, a to jak v oblasti majetku, tak zvířat. Později byl přejmenován na Československý státní statek. (Plaček a Futák, 2011, s. 404-406)

Veselí n. Mor. bylo postaveno na křižovatce dopravních cest, kde se setkávají silnice vedoucí z Uherského Hradiště do Břeclavi, z Bzence do Blatnice pod Svatým Antonínkem a odtud dále na Slovensko. Není zde tedy problém s automobilovou či autobusovou dopravou. Díky tomu, že je Veselí n. Mor. zároveň i železničním uzlem, často využívaným způsobem dopravy je právě ta vlaková. Železnice bývala, a doposud je, důležitým zaměstnavatelem místních obyvatel. V minulosti se veselská stanice a lokomotivní depo řadili k těm nejzásadnějším na území republiky. (Veselsko, 1999, s. 487; Plaček a Futák, 2011, s. 372)

EMPIRICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Regionální vlastivěda je součástí vzdělávání žáků na prvním stupni základních škol. V RVP ZV (2021) je ukotvena především ve vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Zejména v tematickém okruhu *Místo, kde žijeme*, jenž náleží do výše uvedené vzdělávací oblasti, se žáci učí poznávat své nejbližší okolí – svůj domov, svoji školu a obec, ve které žijí. Toto učivo lze považovat za jakýsi odrazový můstek k následnému úspěšnému poznávání nejen své země a celého světa, ale i sebe sama. Není tedy pochyb o tom, že regionální vlastivěda má ve vzdělávání žáků své nezastupitelné místo.

Dle RVP ZV (2021) se žáci s regionálním učivem setkávají jak v prvním, tak ve druhém hodnotícím období. Ideálně by tedy učivo o regionu mělo být začleňováno do výuky průběžně, v každém ročníku. Největší důraz na regionální vlastivědu by pak měl být kladen ve čtvrtém a pátém ročníku. Ze zkušenosti však víme, že největší pozornost tomuto učivu učitelé věnují v hodinách prvouky ve třetím ročníku. Podle RVP ZV (2021) by však každopádně měli žáci na konci druhého hodnotícího období, tedy v pátém ročníku ZŠ, toto učivo ovládat. Zda tomu tak je, jsme se rozhodli zjistit prostřednictvím kvantitativního výzkumu.

Cíle výzkumného šetření

Hlavním cílem empirické části je zjistit úroveň znalostí žáků 5. ročníku základních škol z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou o svém regionu.

Jako dílčí cíle empirické části jsme si stanovili:

- sestavit a realizovat didaktické testy
- vyhodnotit výsledky didaktických testů
- porovnat celkové výsledky didaktických testů se stanovenou hranicí úspěšnosti
- porovnat výsledky didaktických testů mezi jednotlivými školami z Nového Jičína
- porovnat výsledky didaktických testů mezi jednotlivými školami z Veselí nad Moravou
- porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou

- analyzovat výsledky úspěšnosti v jednotlivých položkách testů

Výzkumné předpoklady

Z výše uvedených dílčích cílů jsme si určili tyto výzkumné předpoklady:

Předpoklad č. 1: Předpokládáme, že celková úspěšnost didaktických testů bude alespoň 70 %.

Předpoklad č. 2: Předpokládáme, že úspěšnost v didaktických testech u škol z Nového Jičína bude přibližně stejná, tedy že mezi nimi nebude v úspěšnosti větší rozdíl než 10 %.

Předpoklad č. 3: Předpokládáme, že úspěšnost v didaktických testech u škol z Veselí n. Mor. bude přibližně stejná, tedy že mezi nimi nebude v úspěšnosti větší rozdíl než 10 %.

Předpoklad č. 4: Předpokládáme, že úspěšnost v didaktických testech u škol z Nového Jičína a z Veselí n. Mor. nebude příliš rozdílná, tedy že mezi nimi nebude větší rozdíl než 10 %.

Předpoklad č. 5: Předpokládáme, že školy z Veselí n. Mor. budou v didaktickém testu úspěšnější než školy z Nového Jičína díky významnému postavení folkloru v kulturním životě města.

Průběh výzkumného šetření, předvýzkum

Po analýze základních informací o Novém Jičíně a Veselí n. Mor. jsme sestavili didaktické testy. Následně jsme provedli předvýzkum, po němž jsme testy předložili žákům pátého ročníku k vyplnění. Testy žákům zadávala autorka diplomové práce, která byla ve třídách přítomná i během jejich vyplňování. Dále jsme testy opravili a vyhodnotili jejich výsledky.

Předvýzkum jsme provedli u dvou žákyň 5. ročníku, kterým jsme předložili test k vyplnění. Obě žákyně jsou žákyněmi školy z Nového Jičína, která se následného výzkumného šetření neúčastnila. Z předvýzkumu vyplynulo, že žákyně položkám testu rozumí a znění položek tedy není nutné upravovat. Dále jsme také zjistili, že přibližný čas potřebný k vyplnění našeho didaktického testu činí zhruba 15 minut.

5.1 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉ METODY

Pro splnění hlavního empirického cíle a dílčích empirických cílů jsme zvolili metodu didaktického testu.

Vymezení výzkumné metody

Často uváděná je definice didaktického testu P. Byčkovského, který jej charakterizuje jako „*nástroj systematického zjišťování (měření) výsledků výuky*“ (Byčkovský in Pelikán, 2011, s. 172).

Jakožto specificky pedagogický diagnostický nástroj lze didaktický test definovat také jako *zkoušku, která se orientuje na objektivní zjišťování úrovně zvládnutí učiva u určité skupiny osob. Od běžné zkoušky se didaktický test ovšem liší zejména tím, že je navrhován, ověřován, hodnocen a interpretován podle určitých (předem stanovených) pravidel.*“ (Chráška, 2016, s. 178; Pelikán, 2011, s. 171)

Podle různých kritérií lze didaktické testy rozlišovat na různé druhy. Chráška (2016, s. 179-180) ve své publikaci uvádí klasifikaci základních typů didaktických testů podle P. Byčkovského. Dle této klasifikace můžeme námi vytvořený test označit jako nestandardizovaný didaktický test.

Vlastnosti výzkumné metody

Pokud chceme, aby testování splnilo svůj cíl, je nutné, aby test splňoval jisté vlastnosti. K těmto vlastnostem řadíme především jeho validitu, reliabilitu a praktičnost. (Chráška, 1999, s. 17)

Validita testu znamená, že test u žáků „*skutečně zkouší to, co má být zkoušeno. Obsah úloh didaktického testu by měl být v těchto případech reprezentativním vzorkem učiva.*“ (Chráška, 1999, s. 17)

Námi sestavený didaktický test tyto podmínky splňuje. Při jeho tvorbě jsme vycházeli z očekávaných výstupů RVP ZV (2021), čímž je splněna vlastnost validity.

Další důležitou vlastností testu je jeho reliabilita. Vysokou reliabilitu má takový test, u něhož mají náhodné vlivy (např. aktuální stav žáka, vnější podmínky atd.) jen nepatrný dopad na jeho výsledky. Takový test musí být spolehlivý (tzn. „*za týchž podmínek by měl poskytovat stejné (velmi podobné) výsledky*“) a přesný („*při jeho použití nedochází k velkým chybám*“)

měření“). Pro přesnější vyjádření reliability testu se využívá také koeficient reliability. (Chráska, 1999, s. 18)

Jelikož reliability testu úzce souvisí s kvalitou úloh v něm obsažených, můžeme zjednodušeně říct, že řádný test by měl obsahovat alespoň 10 úloh (Chráska, 1999, s. 18). Námi sestavený test obsahuje celkem 9 úloh, některé z nich obsahují podotázky.

Poslední důležitou vlastností didaktického testu podle Chrásky (1999, s. 19) je jeho praktičnost, kterou se myslí snadné použití testu, rychlá a jednoduchá oprava jeho výsledků. Tuto podmínku náš test rovněž splňuje.

Konstrukce didaktického testu

Při samotné konstrukci didaktického testu jsme dodrželi následující postup tak, jak jej navrhuje Chráska (2011, s.135-136). Nejprve jsme si určili účel tohoto didaktického testu, tedy ověření znalostí žáků 5. ročníku o svém regionu. Následně jsme si stanovili jeho obsah, na jehož základě jsme navrhli testové úlohy. Dalším krokem bylo posouzení navržených úloh dalšími kompetenty, v tomto případě mou vedoucí práce. Po poradě s vedoucí práce a na základě jejích doporučení bylo v testech mírně upraveno znění několika testových položek. Poté jsme přistoupili k předvýzkumu.

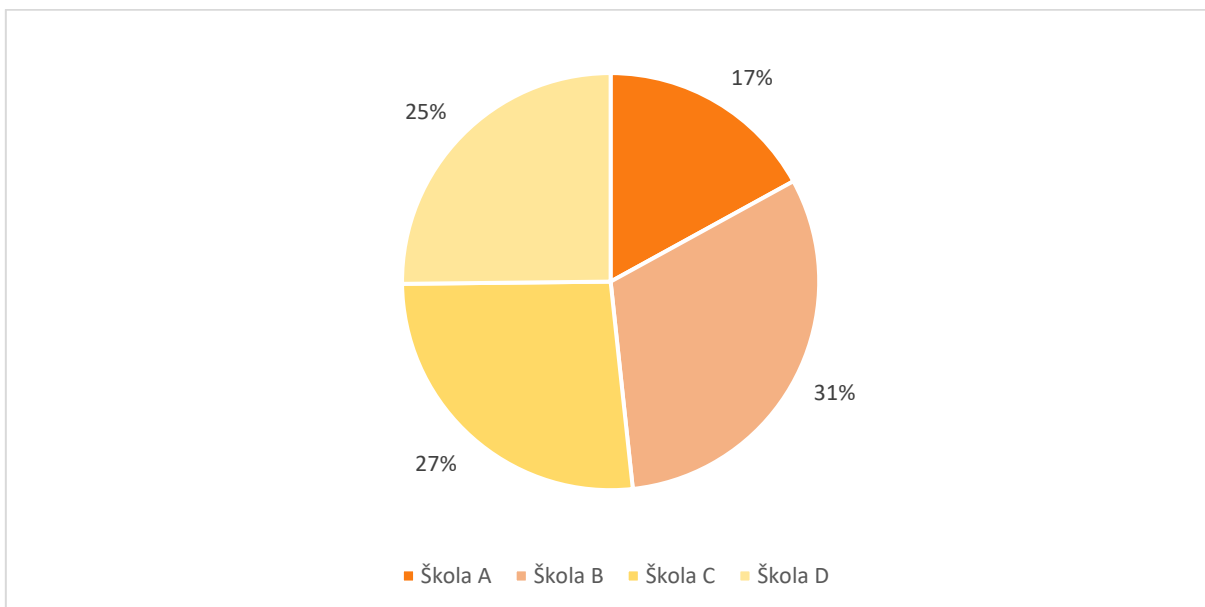
V testu (viz příloha č. 1 a č. 4) jsme využili různé typy úloh. Většina úloh jsou úlohy uzavřené, pouze jedna úloha je otevřená, a to se stručnou odpovědí. Vyžadovali jsme v ní jednoslovnou odpověď. Výhodou této úlohy je, že žák v ní prokáže svoji znalost, náhodná správná odpověď se téměř vylučuje (Pelikán, 2011, s. 176-177). Z uzavřených typů úloh jsme v testu použili úlohy dichotomické (pravda – lež), úlohy s výběrem odpovědí a úlohy přiřazovací. U posledních dvou typů úloh jsme vždy ponechali větší počet možných nesprávných odpovědí, abychom snížili šanci náhodně správně vybraných odpovědí.

Jelikož jsme náš výzkum zaměřili na dva různé regiony, museli jsme vytvořit také dvě verze testů. Testové položky jsou totožné, pouze obsahově přizpůsobené pro daný region. V obou verzích testu tedy žáci mohli získat tentýž maximální počet bodů a obě verze jsme hodnotili podle stejného principu.

V příloze diplomové práce uvádíme vzorový test pro žáky z Nového Jičína i test pro žáky z Veselí n. Mor. Dále v příloze pro ukázkou uvádíme příklady úspěšně i neúspěšně vyplněných testů jak od žáků z Nového Jičína, tak od žáků z Veselí n. Mor.

5.2 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO VZORKU

Výzkumný vzorek v tomto šetření je složen z žáků 5. ročníků základních škol z Nového Jičína a z Veselí n. Mor. Školy jsme náhodně oslovili a do výzkumu jsme zapojili ty z nich, které s účastí souhlasily. Celkem se do výzkumného šetření zapojily čtyři základní školy – dvě z Nového Jičína a dvě z Veselí n. Mor. V součtu činí výzkumný vzorek 147 respondentů - 76 respondentů z Nového Jičína (školy C a D) a 71 respondentů z Veselí n. Mor. (školy A a B).

Graf č. 1 Složení výzkumného vzorku

5.2.1 Charakteristika škol z Nového Jičína

Výzkumného šetření se v Novém Jičíně zúčastnily dvě základní školy, které celkově poskytly 76 respondentů. Tyto školy jsme vybrali náhodně z několika ZŠ, které v Novém Jičíně působí.

Škola C je plnoorganizovanou ZŠ s devíti postupnými ročníky, je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je město Nový Jičín. Škola se orientuje na výuku cizích jazyků. Nabízí možnost zařazení žáků do tříd s výukou podle principů Montessori pedagogiky. Škola sídlí v historické budově v centru města a má jedno odloučené pracoviště. Kapacita školy je 800 žáků, ve školním roce 2021/2022 ji navštěvovalo 630 žáků. V době výzkumného šetření tvořily pátý ročník dvě třídy. Z nich se výzkumného šetření zúčastnilo celkem 39 žáků.

Škola D je plnoorganizovanou základní školou s prvním až devátým ročníkem. Nachází se v blízkosti centra a jejím zřizovatelem je město Nový Jičín. Mimo klasických tříd nabízí

škola skupiny s rozšířenou výukou cizích jazyků a třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy, které jsou zaměřené na volejbal. Ve školním roce 2021/2022 školu navštěvovalo 645 žáků. Pátý ročník v době výzkumného šetření tvořily dvě třídy, které poskytly celkem 37 respondentů.

5.2.2 Charakteristika škol z Veselí nad Moravou

Výzkumného šetření se ve Veselí n. Mor. zúčastnily dvě základní školy, které celkově poskytly 71 respondentů. Jedná se o jediné dvě ZŠ, které se ve Veselí n. Mor. nachází.

Škola A je plnoorganizovaná ZŠ s devíti postupnými ročníky. Zřizovatelem školy je město Veselí nad Moravou. Škola má spíše obecné zaměření, snaží se své žáky vést k rozvoji klíčových kompetencí uplatnitelných v životě, podpořit maximální rozvoj nadaných žáků, pomoci žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, vést žáky ke zdravému životnímu stylu či podporovat efektivní využití volného času žáků. Kapacita školy je 1 200 žáků. Ve školním roce 2021/2022 navštěvovalo školu 408 žáků, pátý ročník se skládal ze dvou tříd. Z těchto tříd se výzkumného šetření zúčastnilo celkem 25 žáků.

Škola B je plnoorganizovaná církevní základní školou s prvním až devátým ročníkem, jejímž zřizovatelem je Arcibiskupství olomoucké. Škola nemá žádné specifické zaměření, jejím cílem je směřovat ke kvalitnímu naplnění cílů základního vzdělávání. Ve školním roce 2021/2022 školu navštěvovalo 432 žáků. Pátý ročník byl v tom roce tvořen třemi třídami, které do výzkumného šetření přispěli 46 respondenty.

6 ANALÝZA A VYHODNOCENÍ DAT

Pro zjištění úrovně znalostí žáků 5. ročníku základních škol o svém regionu jsme využili didaktické testy. Testy jsme sami vytvořili pro školy z Nového Jičína a z Veselí n. Mor. Oba testy jsme koncipovali tak, aby si testové položky obou verzí odpovídaly a byly pouze přizpůsobené danému regionu. Testy tedy můžeme vyhodnocovat stejným způsobem.

Způsob vyhodnocování testu

Test obsahuje celkem 9 položek, přičemž některé z nich mají více podotázek. Za každou správnou odpověď získá žák jeden bod. Maximální počet bodů, které je možné v testu získat, je 21 bodů (viz tabulka č. 1).

Hranici úspěšnosti jsme stanovili na 70 %. Vzhledem k maximálnímu počtu bodů, které lze v testu získat, museli mít žáci alespoň 15 správných odpovědí, aby tuto hranici překonali.

	Max. bodů	Poznámka
Položka č. 1	1 bod	
Položka č. 2	1 bod	
Položka č. 3	1 bod	
Položka č. 4	1 bod	
Položka č. 5	1 bod	
Položka č. 6	8 bodů	za každou správnou odpověď 1 bod
Položka č. 7	2 bodů	za každou správnou odpověď 1 bod
Položka č. 8	1 bod	
Položka č. 9	5 bodů	za každou správnou odpověď 1 bod
Celkem	21 bodů	

Tabulka č. 1 Maximální počty bodů u testových položek

V následujících podkapitolách vyhodnocujeme nejprve celkovou úspěšnost všech žáků. Dále vyhodnocujeme úspěšnost žáků zvlášť v Novém Jičíně a zvlášť ve Veselí n. Mor. Následuje porovnání výsledků testů mezi žáky z obou měst. Nakonec uvádíme vyhodnocení úspěšnosti v jednotlivých položkách testu.

6.1 Celková úroveň znalostí o svém regionu

V této podkapitole se zaměříme na celkovou úroveň znalostí žáků o svém regionu. Testy jsme vyhodnocovali tak, že získané počty bodů jsme přepočítali na procenta.

	počet žáků	získaný počet bodů	max. možný počet bodů	úspěšnost v %
Nový Jičín	76	1270	1596	80%
Veselí nad Moravou	71	1082	1491	73%
Celkem	147	2352	3087	76%

Tabulka č. 2 Celková úspěšnost žáků v testu

Do výzkumného šetření se zapojilo celkem 147 respondentů. Tito respondenti v testu dohromady získali 2 352 bodů z možných 3 087 bodů, jak lze vyčíst z tabulky č. 2. Jejich celková úspěšnost v testu je 76 %. Námí stanovenou hranici úspěšnosti 70 % tak překonali.

Z tabulky č. 2 lze dále vyčíst celkovou úspěšnost škol v jednotlivých městech. Zatímco školy z Nového Jičína mají společnou úspěšnost v testu 80 %, školy z Veselí n. Mor. dosáhly úspěšnosti 73 %. Podle těchto výsledků mají žáci z Veselí n. Mor. nepatrně menší znalosti o svém regionu (přesněji o 7 %) než žáci z Nového Jičína. Obě města však bez problémů překonala hranici úspěšnosti 70 %.

6.2 Úroveň znalostí o svém regionu žáků škol z Nového Jičína

Jak si v testování vedli žáci na jednotlivých školách v Novém Jičíně uvádíme v této podkapitole.

Do výzkumného šetření se z Nového Jičína zapojily dvě ZŠ. Škola C poskytla celkem 39 respondentů, škola D poskytla 37 respondentů.

Tabulka č. 3 ukazuje, že výsledky testů žáků ze ZŠ v Novém Jičíně jsou poměrně vyrovnané. Škola C má v testu úspěšnost 80 %, škola D 79 %. Stanovenou hranici úspěšnosti 70 % tak obě ZŠ z Nového Jičína zdárně překonaly.

	počet žáků	získaný počet bodů	nejmenší získaný počet bodů	největší získaný počet bodů	průměrný počet bodů	úspěšnost v %
Škola C	39	653	13	20	16,74	80%
Škola D	37	617	10	20	16,68	79%
Školy celkem	76	1270	10	20	16,71	80%

Tabulka č. 3 Úspěšnost žáků škol z Nového Jičína v testu

Z tabulky č. 3 lze vyčíst, že nejmenší počet bodů v testu o Novém Jičíně získal žák ze školy D, a to 10 bodů z maximálních 21 bodů. Největší získaný počet bodů v testu o Novém

Jičíně byl 20 bodů. Tohoto bodového hodnocení dosáhli žáci z obou škol. Průměrný počet získaných bodů mají obě školy rovněž velice podobný. Průměrný počet bodů je u žáků školy C 16,74 bodů a u žáků školy D 16,68 bodů.

6.3 Úroveň znalostí o svém regionu žáků škol z Veselí nad Moravou

Jak se žákům dařilo v testování na jednotlivých školách ve Veselí n. Mor. uvádíme v této podkapitole.

Našeho testování se z Veselí n. Mor. zúčastnily dvě ZŠ. Škola A poskytla 25 respondentů, škola B 46 respondentů.

Tabulka č. 4 ukazuje, že úspěšnost školy A je 68 %. Škola B byla v testování úspěšná na 75 %. Naši hranici úspěšnosti tedy splnila pouze škola B. Tyto výsledky ukazují, že znalosti žáků školy B o svém regionu jsou na lepší úrovni, než znalosti žáků školy A. Úspěšnost žáků školy A se však blíží naší hranici úspěšnosti, a proto bychom znalosti jejich žáků označili jako dostačující.

	počet žáků	získaný počet bodů	nejmenší získaný počet bodů	největší získaný počet bodů	průměrný počet bodů	úspěšnost v %
Škola A	25	357	9	20	14,28	68%
Škola B	46	725	10	21	15,76	75%
Školy celkem	71	1082	9	21	15,24	73%

Tabulka č. 4 Úspěšnost žáků škol z Veselí nad Moravou v testu

Jak uvádí tabulka č. 4., nejmenší počet bodů získal žák ze školy A, a to 9 bodů z maximálních 21 bodů. Naopak na škole B splnil žák test na plný počet bodů, tedy 21. Průměrný počet bodů z testu se na obou školách pohyboval právě okolo patnáctibodové hranice. Na škole A byl průměrný počet získaných bodů 14,28 bodů, na škole B pak 15,76 bodů.

6.4 Úspěšnost v jednotlivých položkách testu

V následující části textu si vyhodnotíme úspěšnost odpovědí žáků u jednotlivých položek testu.

Položka č. 1: Na mapě ČR vybarvi kraj, ve kterém leží Nový Jičín / Veselí nad Moravou.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	64	12	0	84%
Školy Veselí nad Moravou	71	70	1	0	99%
Celková úspěšnost	147	134	13	0	91%

Tabulka č. 5 Úspěšnost položka č. 1 – mapa ČR

Z tabulky č. 5 vyplývá, že 91 % všech žáků dokázalo určit na mapě správnou polohu svého kraje. V této testové položce si lépe vedli žáci veselských škol s úspěšností 99 %. Pouze jeden z veselských žáků zaznačil chybnou odpověď. Žáci z novojičínských škol měli úspěšnost o 15 % nižší, tedy 84 %. Všichni žáci tuto položku zodpověděli.

Položka č. 2: Vyber a zakroužkuj kraj, ve kterém leží Nový Jičín / Veselí nad Moravou.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	75	1	0	99%
Školy Veselí nad Moravou	71	69	1	1	97%
Celková úspěšnost	147	144	2	1	98%

Tabulka č. 6 Úspěšnost položka č. 2 – název kraje

Tabulka č. 6 ukazuje, že celková úspěšnost žáků byla u druhé položky 98 %. Při porovnání úspěšnosti škol z Nového Jičína a škol z Veselí n. Mor. je patrné, že jejich výsledky u této položky jsou téměř vyrovnané. Úspěšnost novojičínských žáků byla 99 %, úspěšnost veselských žáků byla 97 %. Na tuto položku neodpověděl pouze 1 žák.

Položka č. 3: Vyber a zakroužkuj znak Nového Jičína / Veselí nad Moravou.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	75	1	0	99%
Školy Veselí nad Moravou	71	53	14	4	75%
Celková úspěšnost	147	128	15	4	87%

Tabulka č. 7 Úspěšnost položka č. 3 – znak města

Tabulka č. 7 ukazuje, že celková úspěšnost u položky č. 3 byla 87 %. Z výsledků je patrné, že žáci z Nového Jičína poznají znak svého města poměrně bezpečně, jejich úspěšnost byla 99 %. Žáci z Veselí n. Mor. mají s poznáním městského znaku poněkud obtíže, jejich úspěšnost byla 75 %. Čtyři žáci z Veselí n. Mor. tuto položku vůbec nezodpověděli.

Položka č. 4: První písemná zmínka o Novém Jičíně pochází z roku 1313. Vyznač tento rok na časové ose. / První písemná zmínka o Veselí nad Moravou pochází z roku 1261. Vyznač tento rok na časové ose.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	58	13	5	76%
Školy Veselí nad Moravou	71	63	8	0	89%
Celková úspěšnost	147	121	21	5	82%

Tabulka č. 8 Úspěšnost položka č. 4 – vyznačení letopočtu

Z tabulky č. 8 lze vyčíst, že 82 % všech žáků správně vyznačilo letopočet na časové ose. V tomto případě si vedli lépe žáci z Veselí n. Mor. s úspěšností 89 %. Žáci z Nového Jičína dosáhli úspěšnosti 76 %. Pět žáků z Nového Jičína tuto položku nezodpovědělo.

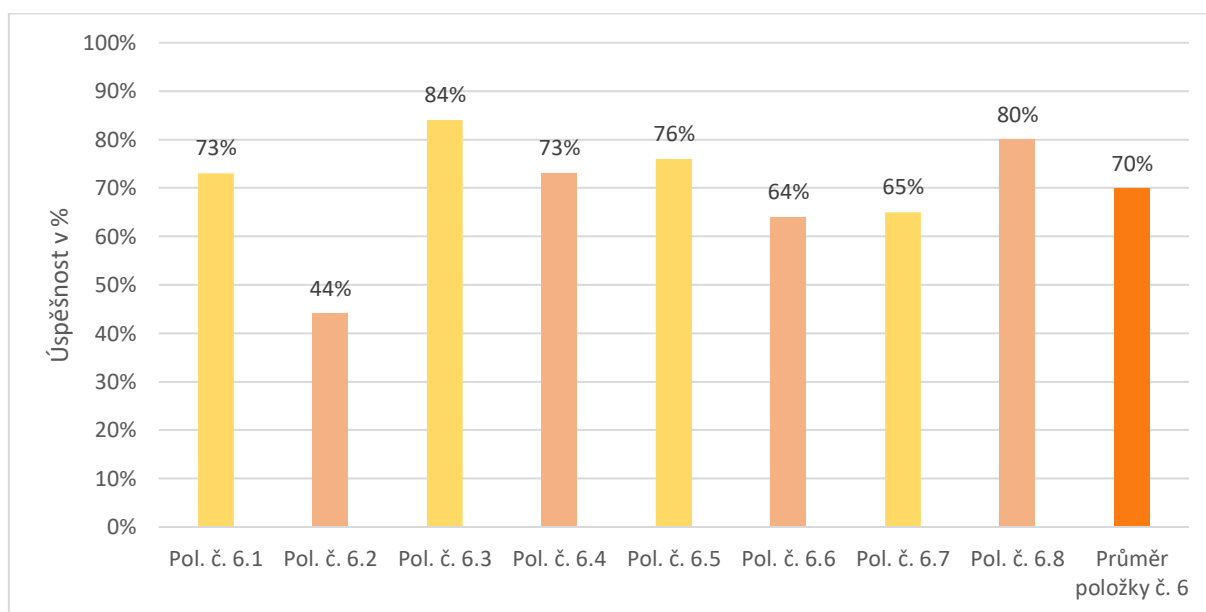
Položka č. 5: Podtrhni jméno, které nepatří novojičínské/veselské osobnosti.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	34	28	14	45%
Školy Veselí nad Moravou	71	24	32	15	34%
Celková úspěšnost	147	58	60	29	39%

Tabulka č. 9 Úspěšnost položka č. 5 – osobnosti regionu

Oproti předchozím testovým položkám dochází u položky č. 5 k výraznému propadu úspěšnosti žáků, jak je zjevné z tabulky č. 9. Správně zodpovědět tuto položku dokázalo pouze 39 % všech žáků. Celkem 29 žáků tuto položku vůbec nezodpovědělo. O něco málo lépe znají osobnosti svého regionu novojičínská žáci, kteří byli v této položce úspěšní na 45 %. Z žáků škol z Veselí n. Mor. dokázalo na tuto položku správně odpovědět pouze 34 % žáků.

Položka č. 6: Rozhodni, zda jsou věty pravdivé

Graf č. 2 Úspěšnost položka č. 6 – pravdivost vět

V odpovědích na tuto položku měli na vybranou ze dvou možností: pravda – lež. Položka se skládala z osmi vět, o jejichž pravdivosti měli žáci rozhodnout. Každá věta byla obsahově zaměřená na jinou oblast učiva o daném regionu. Za každou správnou odpověď mohli žáci získat 1 bod. Maximální bodový zisk z položky č. 6 tedy mohl být 8 bodů.

Z grafu č. 2 je patrné, že největší problém žákům činilo zodpovědět položku č. 6.2, ve které měli rozhodnout, zda daná obec sousedí s jejich městem. Naopak nejvyšší míry úspěšnosti žáci dosáhli u položky č. 6.3, která se zabývala místními částmi měst. Průměrná úspěšnost všech žáků u položky č. 6 tak činí 70 %.

Položka č. 6.1: Nový Jičín má přibližně 5 000 obyvatel. / Veselí nad Moravou má přibližně 30 000 obyvatel.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	53	21	2	70%
Školy Veselí nad Moravou	71	55	14	2	77%
Celková úspěšnost	147	108	35	4	73%

Tabulka č. 10 Úspěšnost položka č. 6.1 – počet obyvatel

Tato věta byla v obou testech nepravdivá. Do testů jsme záměrně uvedli číselnou hodnotu, která se výrazně lišila od reálného počtu obyvatel daných měst. Z tabulky č. 10 je patrné, že o pravdivosti této věty dokázalo správně rozhodnout 73 % žáků. Úspěšnost žáků z Nového Jičína byla 70 %. Žáci z Veselí n. Mor. měli úspěšnost lepší, a to 77 %. Na tuto položku neodpověděli celkem 4 žáci.

Položka č. 6.2: Město Kopřivnice sousedí s Novým Jičínem. / Město Strážnice sousedí s Veselím nad Moravou.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	30	46	0	39%
Školy Veselí nad Moravou	71	34	37	0	48%
Celková úspěšnost	147	64	83	0	44%

Tabulka č. 11 Úspěšnost položka č. 6.2 – sousední obce

I tato věta byla v obou testech nepravdivá. Do znění vět jsme vybrali větší, známé obce, které s danými městy nesousedí. V tabulce č. 11 si lze všimnout, že úspěšnost žáků u této položky byla poměrně nízká, a to 44 %. Z novojičínských žáků dokázalo správně odpovědět pouze 39 %. Veselští žáci na tom byli o něco málo lépe, jejich úspěšnost byla 48 %. Všichni žáci tuto položku zodpověděli.

Položka č. 6.3: Loučka je jednou z místních částí Nového Jičína. / Zarazice jsou jednou z místních částí Veselí nad Moravou.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	64	12	0	84%
Školy Veselí nad Moravou	71	59	12	0	83%
Celková úspěšnost	147	123	24	0	84%

Tabulka č. 12 Úspěšnost položka č. 6.3 – místní části města

Věty uvedené v testech byly tentokrát pravdivé. Jak dokazují tabulky č. 11 a 12, znalost místních částí města, ve kterém žijí, je u žáků na mnohem lepší úrovni než znalost sousedních obcí. Celková úspěšnost v této položce byla 84 %. Procentuální úspěšnost žáků z obou měst je téměř totožná. Žáci z Nového Jičína byli úspěšní na 84 %, žáci z Veselí n. Mor. na 83 %. Všichni žáci uvedli odpověď na tuto položku.

Položka č. 6.4: Krajina v Novém Jičíně je tvořena převážně hornatinami. / Krajina ve Veselí nad Moravou je tvořena převážně pahorkatinami.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	51	23	2	67%
Školy Veselí nad Moravou	71	57	12	2	80%
Celková úspěšnost	147	108	35	4	73%

Tabulka č.13 Úspěšnost položka č. 6.4 – krajina

Věty uvedené v testu byly nepravdivé. Tuto položku dokázalo zodpovědět celkem 73 % žáků. Z tabulky č. 13 můžeme vidět, že větší přehled o typu krajiny v okolí svého bydliště mají veselští žáci, kteří měli u této položky úspěšnost 80 %. Novojičíňští žáci dosáhli úspěšnosti 67 %. Na tuto položku nevedli odpověď celkem 4 žáci.

Položka č. 6.5: Masarykovo náměstí patří do městské památkové rezervace. / Ve Veselí se nachází technická památka vodní elektrárna.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	74	2	0	97%
Školy Veselí nad Moravou	71	38	31	2	54%
Celková úspěšnost	147	112	33	2	76%

Tabulka č. 14 Úspěšnost položka č. 6.5 – památky

Věty v testu byly pravdivé. Z tabulky č. 14 je patrné, že celková úspěšnost u této položky byla 76 %. Mezi znalostmi žáků z daných měst byl však velký rozdíl, 43 %. Zatímco téměř všichni žáci z Nového Jičína věděli, že Masarykovo náměstí patří do městské památkové rezervace (úspěšnost byla 97 %), téměř polovina žáků z Veselí n. Mor. neměla tušení, že se zde nachází významná technická památka vodní elektrárna, přestože kolem ní mnozí z nich často chodí (úspěšnost pouze 54 %). Na tuto položku neodpověděli 2 žáci, právě z Veselí n. Mor.

Položka č. 6.6: V Novém Jičíně sídlí Muzeum Novojičínska. / Ve městě sídlí Městské muzeum Veselí nad Moravou.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	47	28	1	62%
Školy Veselí nad Moravou	71	47	23	1	66%
Celková úspěšnost	147	94	51	2	64%

Tabulka č. 15 Úspěšnost položka č. 6.6 – muzea

Tyto věty byly pravdivé. Jak můžeme vyčíst z tabulky č. 15, tak úspěšnost žáků u této položky není příliš vysoká, pouze 64 %. Úroveň znalostí žáků mezi jednotlivými městy je však velmi podobná, liší se o pouhých 4 %. Nepatrně lepší výsledky však mají žáci z Veselí n. Mor. (66 %). Tuto položku nechali nezodpovězenou celkem 2 žáci.

Položka č. 6.7: Vlaková doprava v Novém Jičíně má velký význam, sjíždějí se sem vlaky z širokého okolí. / Železniční doprava ve Veselí nemá velký význam.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	52	22	2	68%
Školy Veselí nad Moravou	71	43	28	0	61%
Celková úspěšnost	147	95	50	2	65%

Tabulka č. 16 Úspěšnost položka č. 6.7 – doprava

Věty formulované v testech byly nepravdivé. V tabulce č. 16 si můžeme všimnout, že úspěšnost žáků v této položce byla 65 %. Školy z Nového Jičína i z Veselí n. Mor. mají opět velice podobnou úspěšnost, avšak mírně vyšší ji oproti veselským (61 %) mají novojičínské školy (68 %). Tuto položku nezodpověděli 2 žáci z Nového Jičína.

Položka č. 6.8: Tradiční kulturní akcí jsou Slavnosti města. / Tradiční kulturní akcí jsou Andělské hody.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	72	3	1	95%
Školy Veselí nad Moravou	71	45	25	1	63%
Celková úspěšnost	147	117	28	2	80%

Tabulka č. 17 Úspěšnost položka č. 6.8 – kulturní akce

Věty v testech byly pravdivé. Jak je patrné z tabulky č. 17, v této položce testu dosáhli žáci úspěšnosti 80 %. Opět zde však byl značný rozdíl mezi úspěšností žáků z Nového Jičína a z Veselí n. Mor. Devadesát pět procent novojičínských žáků tuto položku zodpovědělo správně. U veselských žáků byla úspěšnost pouze 63 %. Na tuto položku nevedli odpověď 2 žáci.

Položka č. 7: Spoj název firmy s jejím výrobkem.

Do obou verzí testů jsme vybrali dvě firmy, které jsou pro daný region něčím významné a které mají v daném městě dlouholetou tradici. Při spojování firmy s jejím výrobkem měli žáci na výběr ze čtyř různých možností. Byla zde vždy možnost pouze jedné správné odpovědi. Za každou správnou odpověď žák získal 1 bod. Za celou položku č. 7 tak bylo možné získat celkem 2 body.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Varroc Lighting Systems	76	60	11	5	79%
TONAK	76	71	4	1	93%
Celková úspěšnost					86%

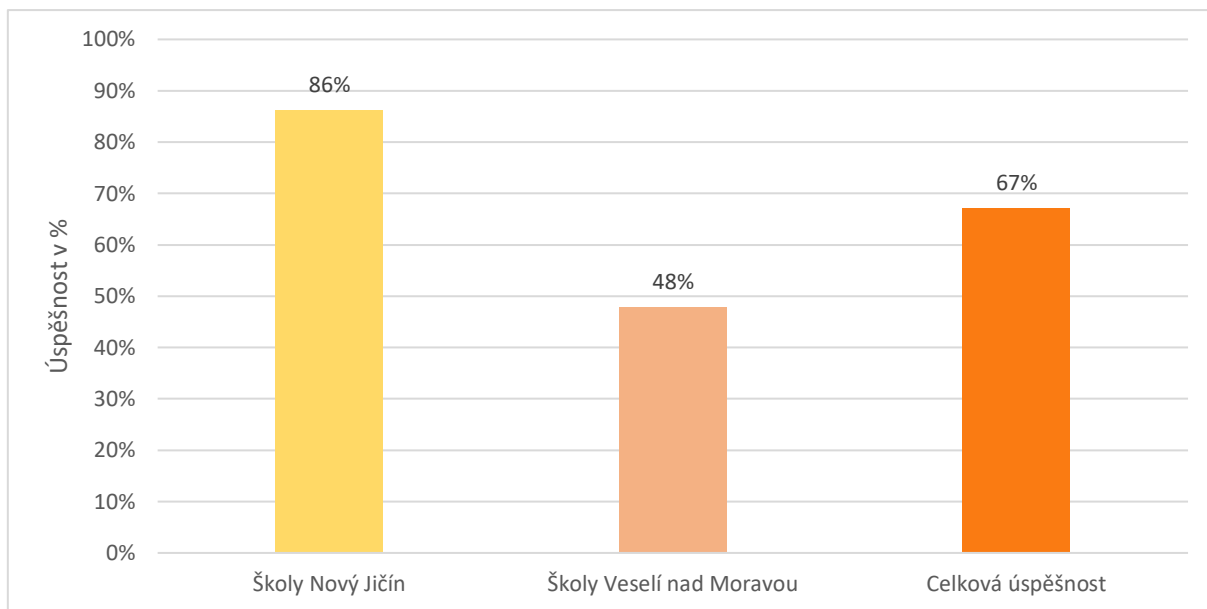
Tabulka č. 18 Úspěšnost položka č. 7 – firmy Nový Jičín

Tabulka č. 18 ukazuje, že celková úspěšnost škol z Nového Jičína v položce č. 7 je 86 %. Dále z ní můžeme vyčíst, že větší problém pro novojičínské žáky byl přiřadit výrobek k firmě Varroc Lighting systems, s.r.o. Úspěšnost žáků u přiřazení výrobku k této firmě byla 79 %. Pět žáků k této firmě nepřiradilo žádný výrobek. Oproti tomu, dokázali žáci přiřadit výrobek k firmě TONAK, a. s., s úspěšností 93 %, pouze 1 žák nespojil tuto firmu s žádným výrobkem.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
FERROMET	71	50	16	5	70%
MIREAL	71	18	50	3	25%
Celková úspěšnost					48%

Tabulka č. 19 Úspěšnost položka č. 7 – firmy Veselí nad Moravou

Z tabulky č. 19 vyčteme, že celková úspěšnost žáků škol z Veselí n. Mor. byla u položky č. 7 pouhých 48 %. Byl zde velký rozdíl mezi znalostmi o těchto firmách, přestože obě mají v daném regionu dlouholetou tradici. S úspěšností 70 % dokázali veselští žáci správně přiřadit výrobek k firmě FERROMET, a. s., pouze 5 žáků se zdrželo odpovědi. Jen 25 % žáků však dokázalo spojit firmu MIREAL, a. s., s jejím výrobkem. U této firmy neuvodli svou odpověď 3 žáci.

Graf č. 3 Úspěšnost položka č. 7 – firmy

Graf č. 3 zobrazuje úspěšnost škol z jednotlivých měst a celkovou úspěšnost v odpovědích na položku č. 7. Z grafu lze vyčíst, že výrazně vyšší úspěšnost v této položce měli žáci z Nového Jičína s úspěšností 86 %, oproti veselským žákům s úspěšností 48 %. Celková úspěšnost pak u položky č. 7 byla 67 %.

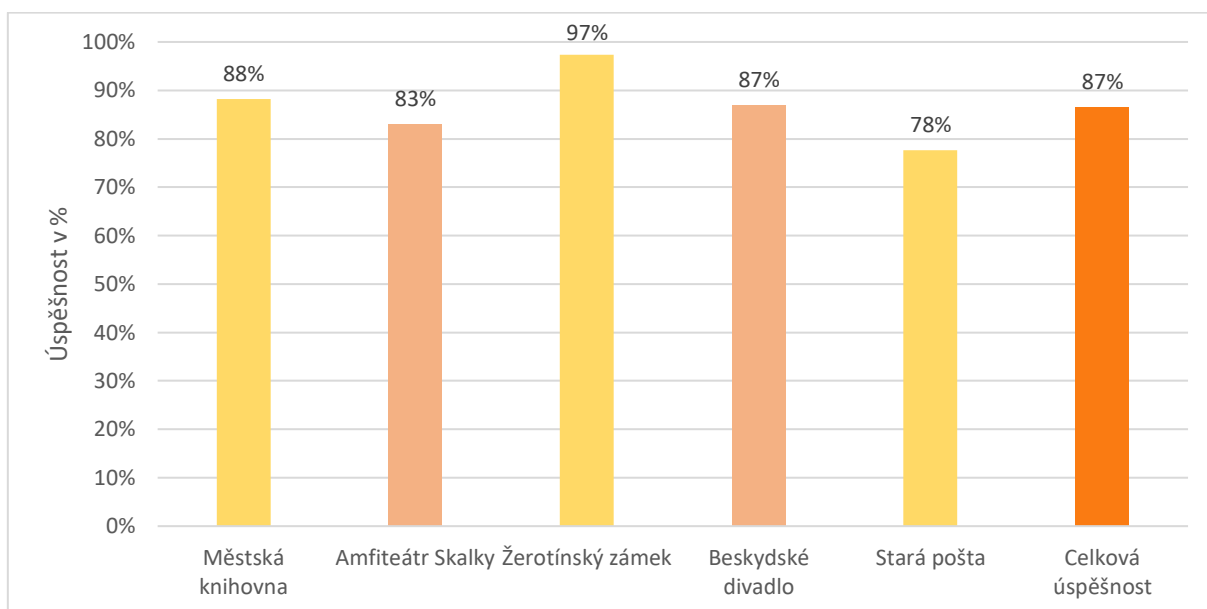
Položka č. 8: Napiš jméno řeky, která protéká Novým Jičínem / Veselím nad Moravou.

	počet žáků	správně zodpovězeno	chybně zodpovězeno	nezodpovězeno	úspěšnost v %
Školy Nový Jičín	76	63	10	3	83%
Školy Veselí nad Moravou	71	67	4	0	94%
Celková úspěšnost	147	130	14	3	88%

Tabulka č. 20 Úspěšnost položka č. 8 – název řeky

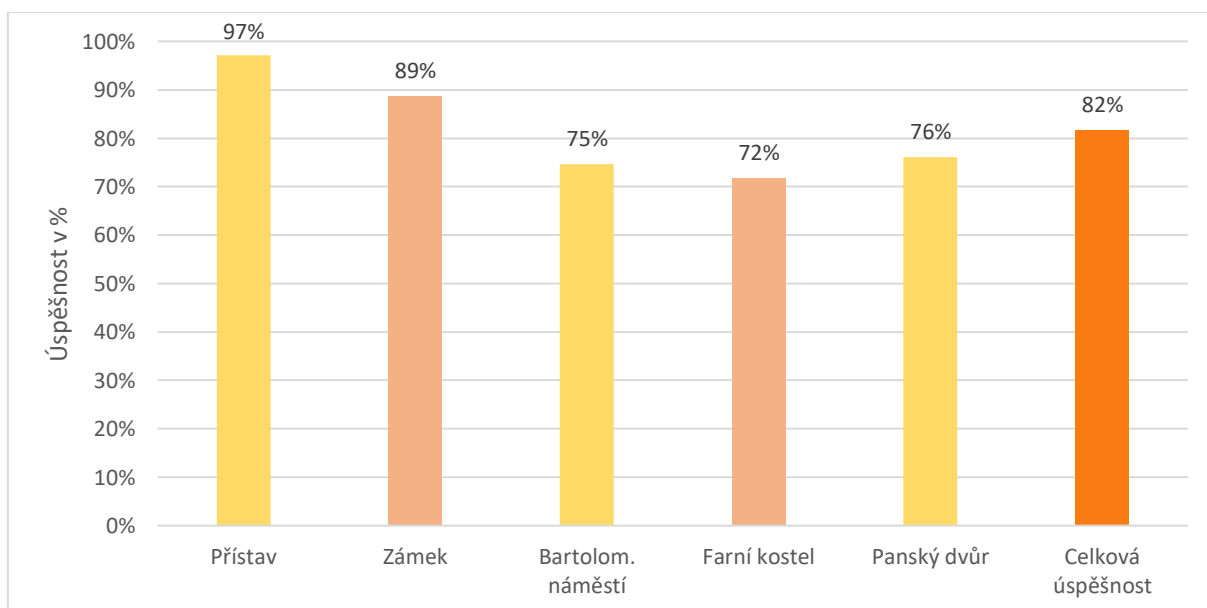
Jak můžeme vyčíst z tabulky č. 20, celková úspěšnost odpovědí žáků u položky č. 8 byla 88 %. U této položky si lépe vedli žáci z Veselí n. Mor., kteří správně odpověděli na 94 %, zatímco novojičínští žáci na 83 %. Odpověď na tuto položku neuvedli celkem 3 žáci.

Položka č. 9: Spoj šipkou obrázky významných míst s jejich názvy.

Graf č. 4 Úspěšnost položka č. 9 – obrázky významných míst v Novém Jičíně

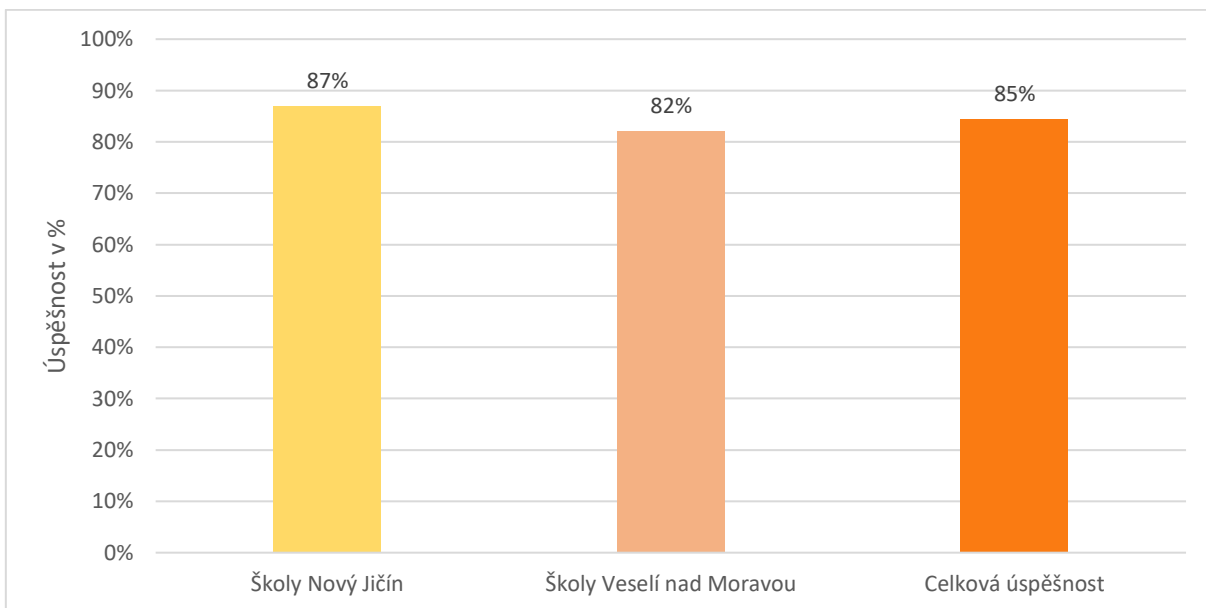
Jak ukazuje graf č. 4, celková úspěšnost žáků z Nového Jičína u položky č. 9 byla 87 %. Nejúspěšnější byli žáci při určování budovy Žerotínského zámku na třetím obrázku, kde měli úspěšnost 97 %. Nejméně úspěšní byli při přiřazení názvu k budově na pátém obrázku, tedy k budově Staré pošty, kterou poznalo 78 % novojičínských žáků.

Graf č. 5 Úspěšnost položka č. 9 – obrázky významných míst ve Veselí nad Moravou

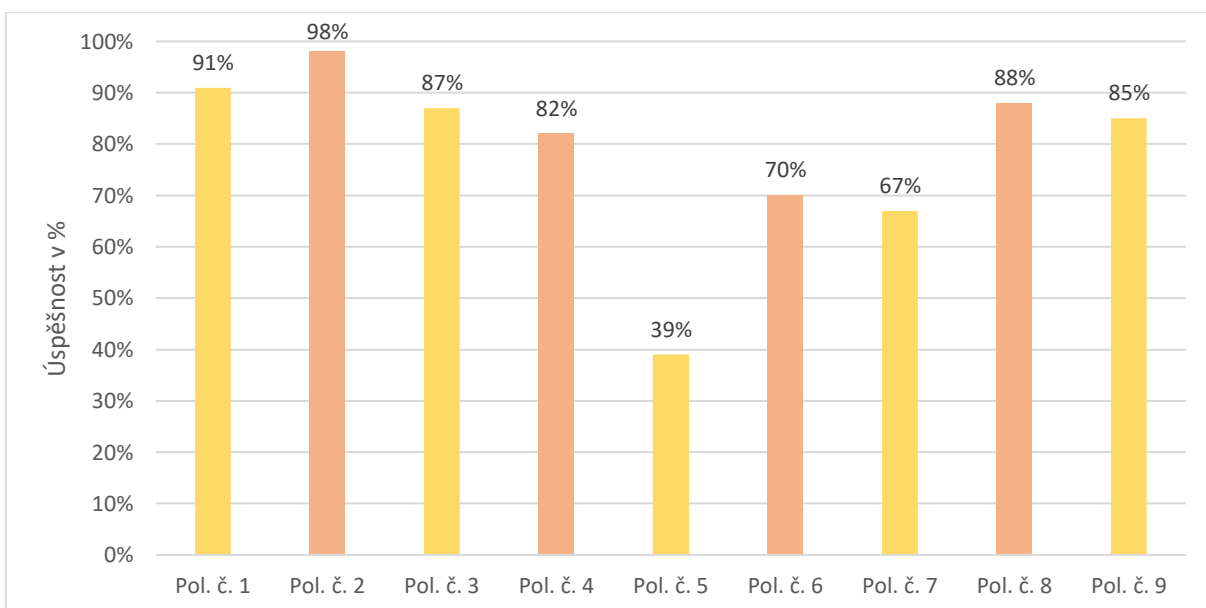
Z grafu č. 5 je patrné, že celková úspěšnost žáků z Veselí n. Mor. u položky č. 9 je 82 %. S 97% úspěšností dokázali žáci poznat první obrázek, přístav ve Veselí n. Mor. Největší

problém pak měli s přiřazením názvu ke čtvrtému obrázku, na němž byl farní kotel sv. Andělů strážných, kde byla úspěšnost 72 %.

Graf č. 6 Úspěšnost položka č. 9 – obrázky významných míst

Z grafu č. 25 je jasné, že celková úspěšnost žáků v položce č. 9 byla 85 %. Dále je zřejmé, že nepatrně lepších výsledků v této položce dosáhli žáci novojičínských škol, a to úspěšnosti 87 %. Veselští žáci měli úspěšnost 82 %, výsledky jsou u položky č. 9 téměř vyrovnané.

Graf č. 7 Porovnání úspěšnosti žáků v jednotlivých položkách

Graf č. 7 porovnává úspěšnost všech žáků v jednotlivých položkách didaktického testu. Rozdíl mezi položkou s největší mírou úspěšnosti a s nejmenší mírou úspěšnosti činí 59 %.

Položkou s nejvyšší mírou úspěšnosti je položka č. 2 (98 %), ve které žáci měli za úkol zakroužkovat kraj, ve kterém leží jejich město.

Druhou položkou s nejvyšší mírou úspěšnosti je položka č. 1 (91 %), ve které měli žáci za úkol vybarvit na mapě kraj, ve kterém leží jejich město.

Třetí položkou je položka č. 8 (88 %), v níž žáci měli napsat jméno řeky protékající jejich městem.

Čtvrtou položkou je položka č. 3 (87 %), ve které žáci měli vybrat a zakroužkovat znak jejich města.

Pátou položkou je položka č. 9 (85 %), kde žáci spojovali obrázky významných míst daných měst s jejich názvy.

Šestou položkou je položka č. 4 (82 %), v níž žáci měli za úkol vyznačit letopočet první písemné zmínky o jejich městě na časovou osu.

Sedmou položkou je položka č. 6 (70 %). Žáci měli rozhodnout o pravdivosti dohromady osmi vět, které se týkaly různých tematických oblastí z učiva o jejich městě.

Předposlední položkou je položka č. 7 (67 %). Žáci v ní spojovali názvy dvou regionálních firem s jejich výrobky.

Jako nejproblematičtější se ukázala položka č. 5 s úspěšností pouhých 39 %. Žáci měli z nabídky čtyř jmen podtrhnout jedno, které nepatří osobnosti jejich regionu.

Z toho tedy vyplývá, že žáci mají velice dobrou úroveň znalostí o umístění kraje, ve kterém žijí, v rámci republiky, rovněž i o jeho názvu. Mají přehled i o vodstvu, dokážou sdělit jméno řeky, která jejich městy protéká. Dále také zvládnou poznat znak města, ve kterém žijí, i některá jeho nejvýznamnější místa, která pojmenují. Poměrně úspěšně také vyznačí letopočet na časovou osu.

Určité nedostatky v úrovni znalostí testy ukázaly v položkách, které byly orientované na obecnější informace, zejména v oblasti hospodářství daného regionu, kdy žáci často nedokázali přiřadit výrobek k důležitým regionálním firmám, které mají v těchto městech dlouholetou tradici a jsou často také klíčovými zaměstnavateli místních obyvatel.

Nízká úroveň znalostí byla zjištěna v oblasti významných osobností daných měst. Tuto znalost prověřovala položka č. 5, která také jako jediná ze všech devíti položek didaktického testu dosáhla úspěšnosti nižší než 50 %, a to konkrétně pouhých 39 %.

7 SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Hlavním cílem empirické části bylo zjistit úroveň znalostí žáků 5. ročníku základních škol z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou o svém regionu. Zjišťování úrovně znalostí žáků proběhlo prostřednictvím námi sestaveného didaktického testu. Našeho výzkumného šetření se zúčastnily celkem čtyři školy, dvě školy z Nového Jičína a dvě školy z Veselí n. Mor.

Jedním z dílčích cílů empirické části diplomové práce bylo porovnat celkové výsledky didaktických testů se stanovenou hranicí úspěšnosti. S tímto cílem souvisí i náš předpoklad č. 1, tedy že celková úspěšnost didaktických testů bude alespoň 70 %, což je námi stanovená hranice úspěšnosti. Z výzkumu vyplynulo, že celková hranice úspěšnosti všech škol dohromady je 76 %. Náš předpoklad 1 byl tedy správný.

Dalšími dílčími cíli empirické části bylo porovnat výsledky didaktických testů mezi jednotlivými školami z Nového Jičína a porovnat výsledky didaktických testů mezi jednotlivými školami z Veselí nad Moravou. K těmto cílům se vážou předpoklady č. 2 a č. 3.

V předpokladu č. 2 předpokládáme, že úspěšnost v didaktických testech u škol z Nového Jičína bude přibližně stejná, tedy že v úspěšnosti mezi nimi nebude větší rozdíl než 10 %. Náš předpoklad se splnil, neboť úspěšnost žáků školy C byla 80 % a úspěšnost žáků školy D 79 %.

V předpokladu č. 3 předpokládáme, že úspěšnost v didaktických testech u škol z Veselí n. Mor. bude přibližně stejná, tedy že v úspěšnosti mezi nimi nebude větší rozdíl než 10 %. Zatímco žáci školy A byli v testu úspěšní jen na 68 %, žáci školy B byli úspěšní na 75 %. Přestože škola A nesplnila hranici úspěšnosti 70 %, náš předpoklad byl naplněn.

K dalším dílčím cílům empirické části patří porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou. Na tento cíl navazují naše výzkumné předpoklady č. 4 a č. 5.

Ve výzkumném předpokladu č. 4 uvádíme, že předpokládáme, že úspěšnost v didaktických testech u škol z Nového Jičína a z Veselí n. Mor. nebude příliš rozdílná, tedy že mezi nimi nebude větší rozdíl než 10 %. V předpokladu č. 5 předpokládáme, že školy z Veselí n. Mor. budou v didaktickém testu úspěšnější než školy z Nového Jičína díky významnému postavení folkloru v kulturním životě města. Z výsledků testů vyplývá úspěšnost škol z Nového Jičína 80 % a úspěšnost škol z Veselí n. Mor. 73 %. Zatímco předpoklad č. 4 se potvrdil, tak předpoklad č. 5 se ukázal jako chybný.

Analýza úspěšnosti žáků v jednotlivých položkách ukázala, že žáci dokážou poměrně bezpečně určit název a polohu kraje, ve kterém leží jejich město. Z nabídky vyberou znak svého města. Uvedou název řeky, která jejich městem protéká. Dále také poznají a pojmenují významná místa a budovy svého města.

Analýza dále ukázala že dobré znalosti mají žáci rovněž v oblasti informací o krajině, poloze, hospodářství, památkách či kultuře svého města. Z oblasti hospodářství měli žáci problémy se znalostmi o významných firmách daných regionů.

Jako slabá se však ukázala úroveň znalostí o významných osobnostech měst. Žáci měli problémy vybrat z nabídky čtyř osobností daného regionu jedno jméno, které mezi ně nepatří.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce bylo analyzovat základní informace o Novém Jičíně a Veselí nad Moravou a zjistit úroveň znalostí žáků 5. ročníku základních škol o svém regionu.

Hlavním cílem teoretické části bylo analyzovat základní informace o Novém Jičíně a o Veselí nad Moravou. Tento cíl jsme splnili. Základní informace o Novém Jičíně uvádíme v kapitole č. 3, informace o městě Veselí nad Moravou v kapitole č. 4. Získané informace byly využity při tvorbě didaktických testů.

Naplněn byl i dílčí cíl teoretické části. Dílčím cílem bylo vybrat a charakterizovat klíčové pojmy z oblasti regionální vlastivědy a rozlišit její místo v RVP ZV. V kapitole č. 1 uvádíme charakteristiku vybraných pojmů, včetně charakteristiky regionální vlastivědy. V kapitole č. 2 rozlišujeme místo regionální vlastivědy v RVP ZV.

Hlavním cílem empirické části bylo zjistit úroveň znalostí žáků 5. ročníku základních škol z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou o svém regionu. Jako výzkumnou metodu jsme zvolili metodu didaktického testu. Dílčími cíli empirické části bylo: sestavit a realizovat didaktické testy; vyhodnotit výsledky didaktických testů; porovnat celkové výsledky didaktických testů se stanovenou hranicí úspěšnosti; porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Nového Jičína; porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Veselí nad Moravou; porovnat výsledky didaktických testů mezi školami z Nového Jičína a z Veselí nad Moravou. Všechny tyto dílčí cíle jsme splnili.

Z výsledků didaktických testů jsme zjistili, že výsledky žáků ze škol z Nového Jičína byly velmi vyrovnané. Obě novojičínské školy bez problému splnily stanovenou hranici úspěšnosti. Úroveň znalostí žáků těchto škol o svém regionu můžeme označit za velmi dobrou.

Ve Veselí n. Mor. byli žáci školy B o 8 % úspěšnější než žáci školy A, která navíc nesplnila stanovenou hranici úspěšnosti. Celkové výsledky žáků veselských škol se však pohybovaly kolem námi stanovené hranice úspěšnosti, a proto úroveň jejich znalostí o svém regionu hodnotíme jako dobrou.

Žáci škol z Nového Jičína měli celkově o 7 % větší úspěšnost v testu než žáci škol z Veselí n. Mor. Celkově žáci z obou měst překonali stanovenou hranici úspěšnosti 70 %. Souhrnně lze říct, že znalosti žáků 5. ročníku základních škol z Nového Jičína a z Veselí n. Mor. o svém regionu jsou na dobré úrovni.

Cíle diplomové práce byly tedy splněny. Diplomová práce by mohla být přínosem pro učitele z Nového Jičína a z Veselí n. Mor. Může jim posloužit jako zdroj inspirace i jako podnět k zamyšlení.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní zdroje:

BARTOŠ, Josef, Jindřich SCHULZ a Miloš TRAPL, 2004. *Regionální dějiny: pojetí, poslání, metodika*. Olomouc: Univerzita Palackého. 119 s. ISBN 80-244-0865-1.

BARTOŠÍKOVÁ, Alena, 1997. *O Veselí a Veselanech*. Břeclav: Moraviapress. 139 s. ISBN 80-902343-4-8.

BARTOŠÍKOVÁ, Alena, 2002. *O Veselí a Veselanech 2*. Veselí nad Moravou: Město Veselí nad Moravou. 151 s. ISBN 80-238-8966-4.

BUBENÍK, Václav a Lenka CHOBOTOVÁ, 2014. *Místopis města Nového Jičína: II. svazek, Procházky Novým Jičínem*. Nový Jičín: Klub rodáků a přátel města Nového Jičína ve spolupráci se Zemským archivem v Opavě – Státním okresním archivem Nový Jičín. 52 s. ISBN 978-80-87632-24-6.

BYČKOVSKÝ, P. in PELIKÁN, Jiří, 2011. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 2. nezměněné vydání. Praha: Karolinum, 270 s. ISBN 978-80-246-1916-3.

GAVENDOVÁ, Marcela, Pavla LEVÁ a Marta KOUBOVÁ, 1996. *Kulturní památky okresu Nový Jičín: seznam nemovitých kulturních památek*. Nový Jičín: Okresní úřad, 285 s. ISBN 80-85034-14-x.

CHRÁSKA, Miroslav, 1999. *Didaktické testy: příručka pro učitele a studenty učitelství*. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury, 91 s. ISBN 80-85931-68-0.

CHRÁSKA, Miroslav, 2011. Testy v pedagogickém výzkumu. In: SKUTIL, Martin a kol. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, s. 127-153. ISBN 978-80-7367-778-7.

CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. Pedagogika (Grada), 254 s. ISBN 978-80-247-5326-3.

JUROK, Jiří a Tomáš BALETKA, 2011. *Nový Jičín*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. Dějiny českých, moravských a slezských měst, 396 s. ISBN 978-80-7422-078-4.

PELIKÁN, Jiří, 2011. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 2., nezměněné vydání. Praha: Karolinum, 270 s. ISBN 978-80-246-1916-3.

PLAČEK, Miroslav a Peter FUTÁK, 2011. *Veselí nad Moravou: město na řece času*. Veselí nad Moravou: Město Veselí nad Moravou. 510 s. ISBN 978-80-260-0252-9.

POLÁCH, Radek, 2018. *Nový Jičín: městská památková rezervace*. Nový Jičín: Město Nový Jičín ve spolupráci s Muzeem Novojičínska. Nestr. ISBN 978-80-87359-28-0.

Poznej Novojičínsko, 2018. Nový Jičín: Destinační management turistické oblasti Poodří – Moravské Kravaňsko O.P.S. 113 s.

RAŠKOVÁ, Miluše, 2006. *Elementární učení o přírodě a společnosti od minulosti k současnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 69 s. ISBN 80-244-1381-7.

VAVRDOVÁ, Alena, 2009. *Didaktika vlastivědy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 75 s. ISBN 978-80-244-2263-3.

Veselí nad Moravou v roce 25. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou: 1254-1970, 1970. Veselí n. Moravou: Městský národní výbor. Nestr.

Veselsko, 1999. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně. Vlastivěda Moravská, sv. 66, 590 s. ISBN 80-85048-94-9.

Internetové zdroje:

Alfred Karl Neubauer, c2023. In: MUZEUM NOVOJIČÍNSKA. *Galerie osobností* [online]. NETservis, aktualizováno 26.3.2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://galerieosobnosti.muzeumnj.cz/alfred-karl-neubauer>

AOPK ČR, c2023 Ochrana území. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. AOPK ČR [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.nature.cz/ochrana-uzemi>

BAŤŮV KANÁL, c2023. *Historie Baťova kanálu: 1938-2018: 80 let od vybudování technické památky* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://historie.batacanal.cz/>

FERROMET., b. r. *Ferromet a. s.* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.ferromet.cz/>

HANON SYSTEMS, c2023. Global Network. *Hanon Systems* [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.hanonsystems.com/En/Company/Network#tab1-3>

Historie muzea, b. r. *Masarykovo muzeum v Hodoníně: Městské muzeum Veselí nad Moravou* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.masaryk.info/mestske-muzeum-veseli-nad-moravou-o-muzeu/1239/>

HVĚZDÁRNA VESELÍ NAD MORAVOU, b. r. O nás. *Hvězdárna Veselí nad Moravou* [online]. AGG [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.hvezdarna-veseli.cz/o-nas/>

Kam za koupáním, b. r. In: *Turistické centrum Veselska* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <http://turisticke-centrum-veselska.cz/de/where-to-go-3/sights-in-veseli/48-cz/kam-na-veselsku/sportovni-vyziti/86-areal-koupaliste>

Karel Kryl, b. r. In: *Česká televize* [online]. Česká televize [cit.2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/lide/karel-kryl/>

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO NOVÝ JIČÍN, 2023a. *Městské kulturní středisko Nový Jičín* [online]. JNBN a Martin Urbánek [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.mksnj.cz/>

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO NOVÝ JIČÍN, 2023b. *Knihovna Nový Jičín* [online]. JNBN a Martin Urbánek [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.knihovnanj.cz/>

MIKROREGION OSTROŽSKO-VESELSKO, c2023. O městě Veselí nad Moravou. *Mikroregion Ostrožsko-Veselsko: Kraj kolem svatého Antonínka: Místo, kde se prolínají tradice s rozvojem cestovního ruchu* [online]. SiteOrigin [cit. 2023-04-16]. Dostupné z:

<http://www.ostrozsko-veselsko.cz/clenske-obce/veseli-nad-moravou/o-obci-veseli-nad-moravou/>

MIREAL, b. r. *MIREAL: ložnice vašich snů* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://mireal.cz/>

MKS Nový Jičín, c2011-2023. *Kino Nový Jičín* [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <http://www.kinonovyjicin.cz/>

Muzeum Novojičínska, b. r. [online]. NETservis [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/>

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, c2015. *Památkový katalog* [online]. Národní památkový ústav [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/>

Náš příběh, b. r. *TONAK* [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.tonak.cz/nas-pribeh/>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, 2021 [online]. Praha: MŠMT [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/opatreni-ministraskolstvi-mladeze-a-telovychovy-informatika>

Sportovní organizace, c2023. *Nový Jičín* [online]. Webli [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/sportovni-organizace/>

Svinec, 1.2.2022. In: *Moravskoslezský kraj* [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/svinec-3008/

Symboly a vizuální styl, c2023. *Nový Jičín* [online]. Webli [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/o-meste/symboly-a-vizualni-styl/>

TICNJ, c2023. *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. JNBN [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/>

Turistické centrum Veselska, b. r. [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <http://www.tic-veseli.cz/cz/o-meste-a-regionu/priroda>

Veselí historické, c2019-2020 [online]. Galar.cz & Jiří Tomeček [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.veselihistoricke.cz/uvod>

Veselí nad Moravou, b. r. [online]. WEBHOUSE, aktualizace obsahu 14.4.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://veseli-nad-moravou.cz/>

VESELSKÉ KULTURNÍ CENTRUM, b. r. O nás. *Kultura Veselí nad Moravou* [online]. WEBHOUSE [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.kultura-veseli.cz/o-nas/ds-1003/p1=1008>

VESELSKÉ KULTURNÍ CENTRUM, c2013. *Městská galerie Panský dvůr Veselí nad Moravou* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <http://galerie.kultura-veseli.cz/>

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A PRAKTICKÁ ŠKOLA VESELÍ NAD MORAVOU, b. r. O škole. *Základní škola a praktická škola Veselí nad Moravou* [online]. AGG [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <http://www.zsveselikollarova.cz/skola/o-skole>

Základní údaje, c2023. *Nový Jičín* [online]. Weblí [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/o-meste/zakladni-udaje/>

Zdroje obrázků:

Logo města Nový Jičín, c2023 [obrázek]. In: Symboly a vizuální styl. *Nový Jičín* [online]. Webli [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/o-meste/symboly-a-vizualni-styl/>

Mapa místních částí, c2023 [mapa]. In: Místní části. *Nový Jičín* [online]. Webli [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/o-meste/mistni-casti/>

Prapor města Nový Jičín, c2023 [obrázek]. In: Symboly a vizuální styl. *Nový Jičín* [online]. Webli [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/o-meste/symboly-a-vizualni-styl/>

Prapor, 16.1.2005 [obrázek]. In: Znak a prapor. *Veselí nad Moravou* [online]. WEBHOUSE, změněno 9.5.2007 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://veseli-nad-moravou.cz/znak-a-prapor/d-27470>

Znak města Nový Jičín, c2023 [obrázek]. In: Symboly a vizuální styl. *Nový Jičín* [online]. Webli [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/o-meste/symboly-a-vizualni-styl/>

Znak, 16.1.2005 [obrázek]. In: Znak a prapor. *Veselí nad Moravou* [online]. WEBHOUSE, změněno 9.5.2007 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://veseli-nad-moravou.cz/znak-a-prapor/d-27470>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

aj.	a jiné
CM	cimbálová muzika
č.	číslo
FC	fotbalový klub
CHKO	chráněná krajinná oblast
JZD	jednotné zemědělské družstvo
km	kilometr
m. n. m.	metrů nad mořem
MKSNJ	Městské kulturní středisko Nový Jičín
např.	například
NH	národní házená
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
OC	obchodní centrum
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
s.	strana
SK	sportovní klub
stol.	století
sv.	svatý
TJ	tělovýchovná jednota
tj.	to je

tzn.	to znamená
Veselí n. Mor.	Veselí nad Moravou
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 9: Mapa místních částí Nového Jičína

Obrázek 10: Znak města Nový Jičín

Obrázek 11: Prapor města Nový Jičín

Obrázek 4: Logo města Nový Jičín

Obrázek 5: Masarykovo náměstí

Obrázek 6: Farní kostel a farská bašta

Obrázek 7: Kostel Nejsvětější trojice

Obrázek 8: Španělská kaple

Obrázek 9: Žerotínský zámek

Obrázek 10: Čerták

Obrázek 11: Janáčkovy sady

Obrázek 12: Smetanovy sady

Obrázek 13: Lesopark Skalky

Obrázek 112: Beskydské divadlo

Obrázek 113: Knihovna

Obrázek 16: Znak Veselí nad Moravou

Obrázek 17: Prapor Veselí nad Moravou

Obrázek 18: Kostel Panny Marie

Obrázek 19: Bartolomějské náměstí

Obrázek 20: Kostel sv. Andělů strážných

Obrázek 21: Zámek a zámecký park

Obrázek 22: Vodní elektrárna

Obrázek 23: Panský dvůr

Obrázek 24: Přístav Veselí nad Moravou

Obrázek 25: Štěrkovna

Obrázek 214: Kino Morava

Obrázek 215: Kulturní dům

Obrázek 216: Hvězdárna Veselí nad Moravou

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Maximální počty bodů u testových položek

Tabulka č. 2 Celková úspěšnost žáků v testu

Tabulka č. 3 Úspěšnost žáků škol z Nového Jičína v testu

Tabulka č. 4 Úspěšnost žáků škol z Veselí nad Moravou v testu

Tabulka č. 5 Úspěšnost položka č. 1 – mapa ČR

Tabulka č. 6 Úspěšnost položka č. 2 – název kraje

Tabulka č. 7 Úspěšnost položka č. 3 – znak města

Tabulka č. 8 Úspěšnost položka č. 4 – vyznačení letopočtu

Tabulka č. 9 Úspěšnost položka č. 5 – osobnosti regionu

Tabulka č. 10 Úspěšnost položka č. 6.1 – počet obyvatel

Tabulka č. 11 Úspěšnost položka č. 6.2 – sousední obce

Tabulka č. 12 Úspěšnost položka č. 6.3 – místní části města

Tabulka č. 13 Úspěšnost položka č. 6.4 – krajina

Tabulka č. 14 Úspěšnost položka č. 6.5 – památky

Tabulka č. 15 Úspěšnost položka č. 6.6 – muzea

Tabulka č. 16 Úspěšnost položka č. 6.7 – doprava

Tabulka č. 17 Úspěšnost položka č. 6.8 – kulturní akce

Tabulka č. 18 Úspěšnost položka č. 7 – firmy Nový Jičín

Tabulka č. 19 Úspěšnost položka č. 7 – firmy Veselí nad Moravou

Tabulka č. 20 Úspěšnost položka č. 8 – název řeky

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Složení výzkumného vzorku

Graf č. 2 Úspěšnost položka č. 6 – pravdivost vět

Graf č. 3 Úspěšnost položka č. 7 – firmy

Graf č. 4 Úspěšnost položka č. 9 – obrázky významných míst v Novém Jičíně

Graf č. 5 Úspěšnost položka č. 9 – obrázky významných míst ve Veselí nad Moravou

Graf č. 6 Úspěšnost položka č. 9 – obrázky významných míst

Graf č. 7 Porovnání úspěšnosti žáků v jednotlivých položkách

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Didaktický test – Nový Jičín

Příloha č. 2 Didaktický test – Nový Jičín – ukázka úspěšně vyplněného testu

Příloha č. 3 Didaktický test – Nový Jičín – ukázka neúspěšně vyplněného testu

Příloha č. 4 Didaktický test – Veselí nad Moravou

Příloha č. 5 Didaktický test – Veselí nad Moravou – ukázka úspěšně vyplněného testu

Příloha č. 6 Didaktický test – Veselí nad Moravou – ukázka neúspěšně vyplněného testu

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Didaktický test – Nový Jičín

Nový Jičín

Škola:

dívka – chlapec

1. Na mapě ČR vybarvi kraj, ve kterém leží Nový Jičín.

2. Vyber a zakroužkuj kraj, ve kterém leží Nový Jičín:

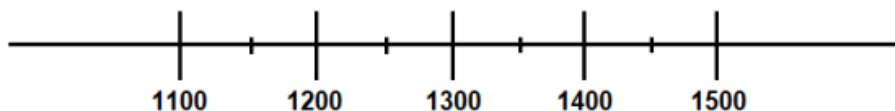
Kraj Vysočina – Jihomoravský kraj – Olomoucký kraj – Moravskoslezský kraj

3. Vyber a zakroužkuj znak Nového Jičína.

4. První písemná zmínka o Novém Jičíně pochází z roku 1313. Vyznač tento rok na časové ose.

5. Podtrhni jméno, které nepatří novojičínské osobnosti.

Karel Kryl – Ludvík Ehrenhaft – Ernst Gideon von Laudon – rod pánů ze Žerotína

6. Rozhodni, zda jsou věty pravdivé.

Nový Jičín má přibližně 5 000 obyvatel.	pravda – lež
Město Kopřivnice sousedí s Novým Jičínem.	pravda – lež
Loučka je jednou z místních částí Nového Jičína.	pravda – lež
Krajina v Novém Jičíně je tvořena převážně hornatinami.	pravda – lež
Masarykovo náměstí patří do městské památkové rezervace.	pravda – lež
V Novém Jičíně sídlí Muzeum Novojičínska.	pravda – lež
Vlaková doprava v Novém Jičíně má velký význam, sjíždějí se sem vlaky z širokého okolí.	pravda – lež
Tradiční kulturní akcí jsou Slavnosti města.	pravda – lež

7. Spoj název firmy s jejím výrobkem.

Varroc Lighting Systems, s.r.o.	nábytek
TONAK a.s.	tabák
	klobouky
	osvětlení do automobilů

8. Napiš jméno řeky, která protéká Novým Jičínem.

_____

9. Spoj šipkou obrázky významných míst s jejich názvy.

Stará pošta

Radnice

Žerotínský zámek

Hückelovy vily

Městská knihovna

Židovská synagoga

Amfiteátr Skalky

Svinec

Beskydské divadlo

Kamenné divadlo

Příloha č. 2 Didaktický test – Nový Jičín – ukázka úspěšně vyplněného testu

Nový Jičín

20b.

Škola: D

divka – chlapec

1. Na mapě ČR vybarvi kraj, ve kterém leží Nový Jičín.

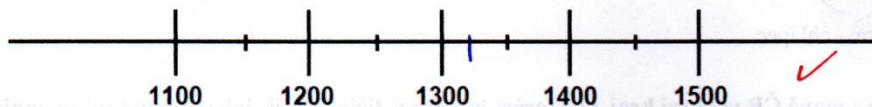
2. Vyber a zakroužkuj kraj, ve kterém leží Nový Jičín:

Kraj Vysočina – Jihomoravský kraj – Olomoucký kraj – Moravskoslezský kraj

3. Vyber a zakroužkuj znak Nového Jičína.

4. První písemná zmínka o Novém Jičíně pochází z roku 1313. Vyznač tento rok na časové ose.

5. Podtrhni jméno, které nepatří novojičínské osobnosti.

Karel Kryl – Ludvík Ehrenhaft – Ernst Gideon von Laudon – rod pánů ze Žerotína ✓

6. Rozhodni, zda jsou věty pravdivé.

Nový Jičín má přibližně 5 000 obyvatel.

pravda – lež ✓

Město Kopřivnice sousedí s Novým Jičínem.

pravda – lež ✓

Loučka je jednou z místních částí Nového Jičína.

pravda – lež ✓

Krajina v Novém Jičíně je tvořena převážně hornatinami.

pravda – lež ✓

Masarykovo náměstí patří do městské památkové rezervace.

pravda – lež ✓

V Novém Jičíně sídlí Muzeum Novojičínka.

pravda – lež ✓

Vlaková doprava v Novém Jičíně má velký význam,

sjíždějí se sem vlaky z širokého okolí.

pravda – lež ✗

Tradiční kulturní akcí jsou Slavnosti města.

pravda – lež ✓

7. Spoj název firmy s jejím výrobkem.

✓ Varroc Lighting Systems, s.r.o.

nábytek

✓ TONAK a.s.

tabák

klobouky

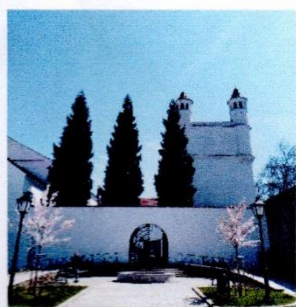
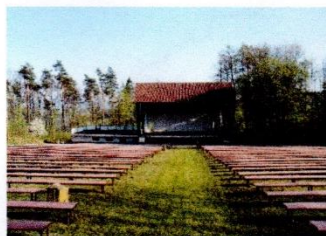
osvětlení do automobilů

8. Napiš jméno řeky, která protéká Novým Jičínem.

Jičínka ✓

9. Spoj šipkou obrázky významných míst s jejich názvy.

- Stará pošta
- Radnice
- Žerotínský zámek
- Hückelovy vily
- Městská knihovna
- Židovská synagoga
- Amfiteátr Skalky
- Svinec
- Beskydské divadlo
- Kamenné divadlo

Příloha č. 3 Didaktický test – Nový Jičín – ukázka neúspěšně vyplněného testu

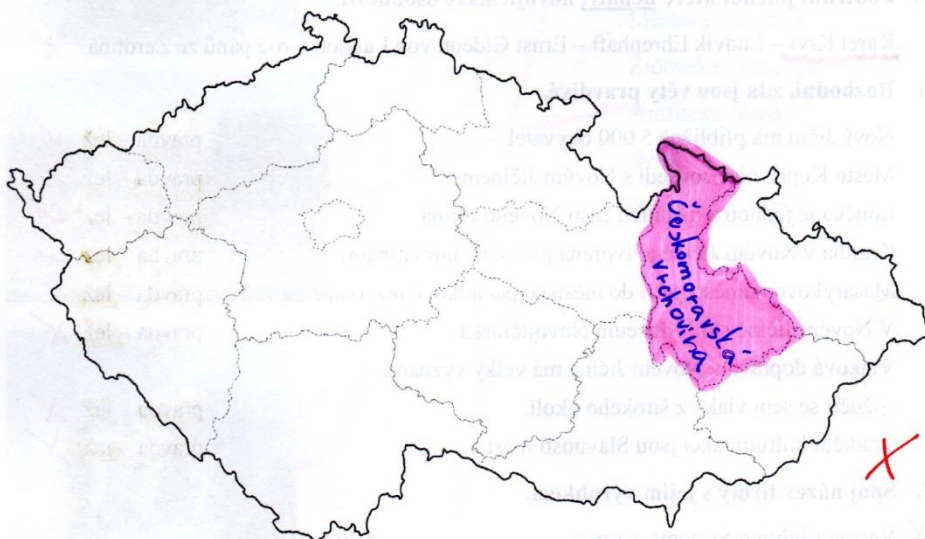
106.

Nový Jičín

Škola: D

~~dívka~~ chlapec

1. Na mapě ČR vybarvi kraj, ve kterém leží Nový Jičín.

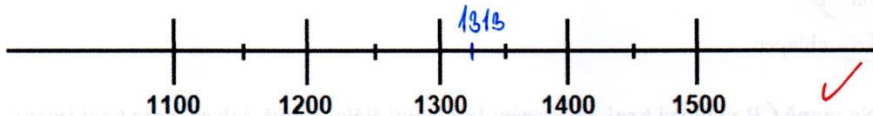
2. Vyber a zakroužkuj kraj, ve kterém leží Nový Jičín:

Kraj Vysočina – Jihomoravský kraj – Olomoucký kraj – Moravskoslezský kraj

3. Vyber a zakroužkuj znak Nového Jičína.

4. První písemná zmínka o Novém Jičíně pochází z roku 1313. Vyznač tento rok na časové ose.

5. Podtrhni jméno, které nepatří novojičínské osobnosti.

Karel Kryl – Ludvík Ehrenhaft – Ernst Gideon von Laudon – rod pánů ze Žerotína

6. Rozhodni, zda jsou věty pravdivé.

Nový Jičín má přibližně 5 000 obyvatel.	pravda – lež	☒
Město Kopřivnice sousedí s Novým Jičínem.	pravda – lež	☒
Loučka je jednou z místních částí Nového Jičina.	pravda – lež	☒
Krajina v Novém Jičíně je tvořena převážně hornatinami.	pravda – lež	☒
Masarykovo náměstí patří do městské památkové rezervace.	pravda – lež	☒
V Novém Jičíně sídlí Muzeum Novojičínka.	pravda – lež	☒
Vlaková doprava v Novém Jičíně má velký význam, sjíždějí se sem vlaky z širokého okolí.	pravda – lež	☒
Tradiční kulturní akcí jsou Slavnosti města.	pravda – lež	☒

7. Spoj název firmy s jejím výrobkem.

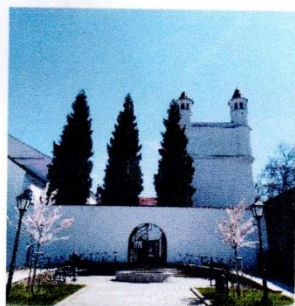
☒ Varroc Lighting Systems, s.r.o.	nábytek
☒ TONAK a.s.	tabák
	klobouky
	osvětlení do automobilů

8. Napiš jméno řeky, která protéká Novým Jičínem.

Jičínka

9. Spoj šipkou obrázky významných míst s jejich názvy.

- Stará pošta
- Radnice
- Žerotínský zámek
- Hückelovy vily
- Městská knihovna
- Židovská synagoga
- Amfiteátr Skalky
- Svinec
- Beskydské divadlo
- Kamenné divadlo

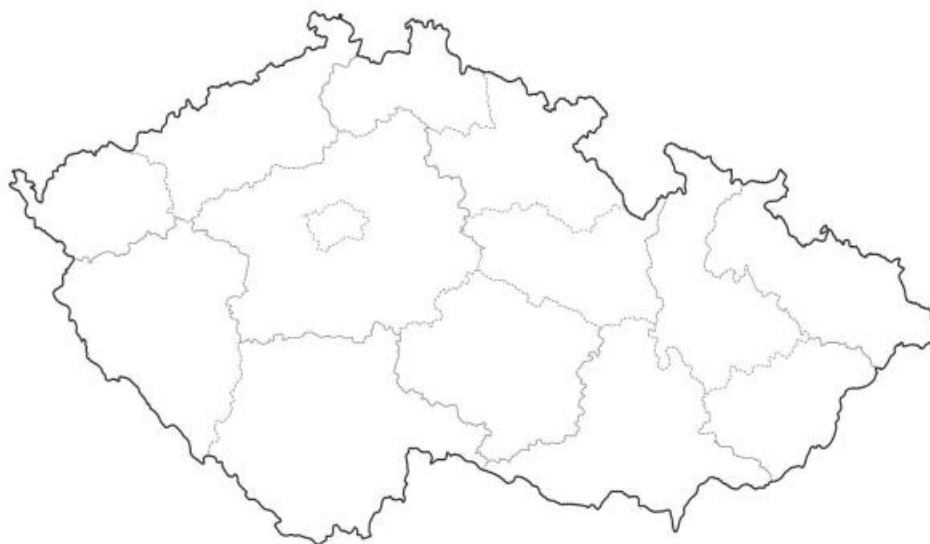
Příloha č. 4 Didaktický test – Veselí nad Moravou

Veselí nad Moravou

Škola:

děvka – chlapec

1. Na mapě ČR vybarvi kraj, ve kterém leží Veselí nad Moravou.

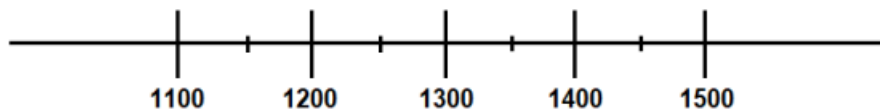
2. Vyber a zakroužkuj kraj, ve kterém leží Veselí nad Moravou:

Kraj Vysočina – Olomoucký kraj – Moravskoslezský kraj – Jihomoravský kraj

3. Vyber a zakroužkuj znak Veselí nad Moravou.

4. První písemná zmínka o Veselí nad Moravou pochází z roku 1261. Vyznač tento rok na časové ose.

5. Podtrhni jméno, které nepatří veselské osobnosti.

Josef Zimovčák – Alfred Neubauer – Jan Andryšek – rod Chorinských z Ledské

6. Rozhodni, zda jsou věty pravdivé.

Veselí nad Moravou má přibližně 30 000 obyvatel.	pravda – lež
Město Strážnice sousedí s Veselím nad Moravou.	pravda – lež
Zarazice jsou jednou z místních částí Veselí nad Moravou.	pravda – lež
Krajina ve Veselí nad Moravou je tvořena převážně pahorkatinami.	pravda – lež
Ve Veselí se nachází technická památka vodní elektrárna.	pravda – lež
Ve městě sídlí Městské muzeum Veselí nad Moravou.	pravda – lež
Železniční doprava ve Veselí nemá velký význam.	pravda – lež
Tradiční kulturní akcí jsou Andělské hody.	pravda – lež

7. Spoj název firmy s jejím výrobkem.

FERROMET a.s. (Železárný Veselí)	krajky
MIREAL, a.s.	nábytek
	stavební materiál
	ocelové trubky

8. Napiš jméno řeky, která protéká Veselím nad Moravou.

_____

9. Spoj šipkou obrázky významných míst s jejich názvy.

Panský dvůr

Kulturní dům

Farní kostel sv. Andělů strážných

Kino Morava

Bartolomějské náměstí

Náměstí Míru

Zámek

Přístav ve Veselí nad Moravou – Bařův kanál

Kostel Panny Marie

Hvězdárna

Příloha č. 5 Didaktický test – Veselí nad Moravou – ukázka úspěšně vyplněného testu

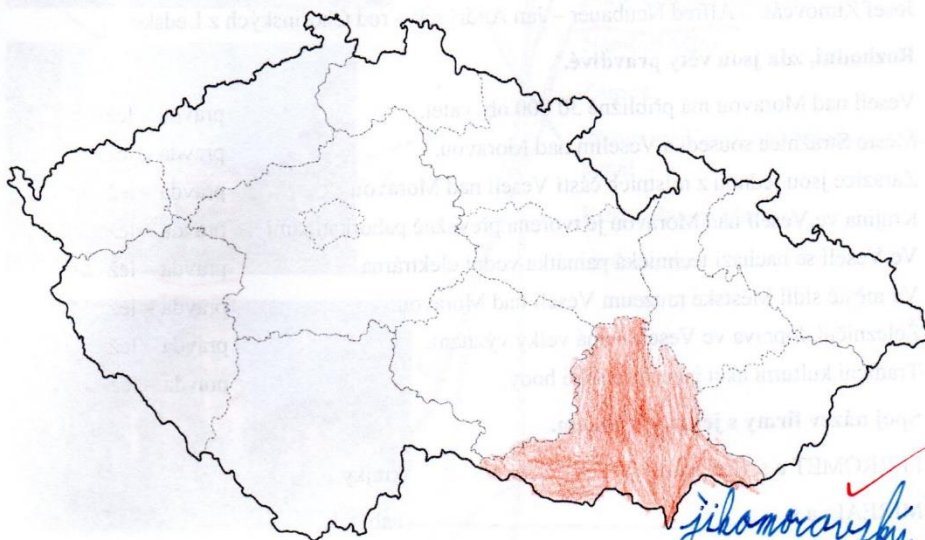
Veselí nad Moravou

216.

Škola: B

dívka – chlapec

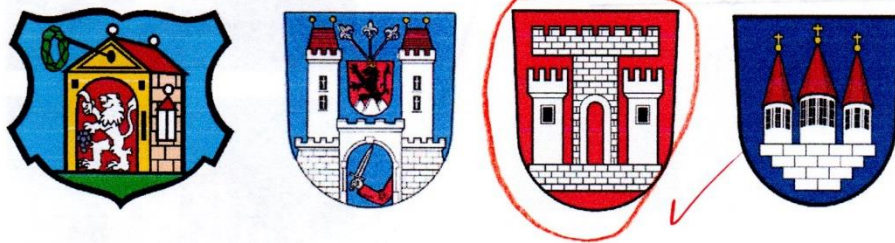
1. Na mapě ČR vybarvi kraj, ve kterém leží Veselí nad Moravou.

2. Vyber a zakroužkuj kraj, ve kterém leží Veselí nad Moravou:

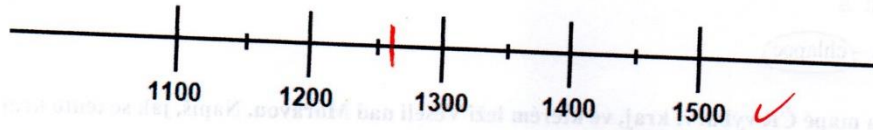
Kraj Vysočina – Olomoucký kraj – Moravskoslezský kraj – Jihomoravský kraj

3. Vyber a zakroužkuj znak Veselí nad Moravou.

4. První písemná zmínka o Veselí nad Moravou pochází z roku 1261. Vyznač tento rok na časové ose.

5. Podtrhni jméno, které nepatří veselské osobnosti.

Josef Zimovčák – Alfred Neubauer – Jan Andryšek – rod Chorinských z Ledské

6. Rozhodni, zda jsou věty pravdivé.

Veselí nad Moravou má přibližně 30 000 obyvatel.

pravda – lež ✓

Město Strážnice sousedí s Veselím nad Moravou.

pravda – lež ✓

Zarazice jsou jednou z místních částí Veselí nad Moravou.

pravda – lež ✓

Krajina ve Veselí nad Moravou je tvořena převážně pahorkatinami.

pravda – lež ✓

Ve Veselí se nachází technická památka vodní elektrárna.

pravda – lež ✓

Ve městě sídlí Městské muzeum Veselí nad Moravou.

pravda – lež ✓

Železniční doprava ve Veselí nemá velký význam.

pravda – lež ✓

Tradiční kulturní akcí jsou Andělské hody.

pravda – lež ✓

7. Spoj název firmy s jejím výrobkem.

✓ FERROMET a.s. (Železářny Veselí)

krajky

✓ MIREAL, a.s.

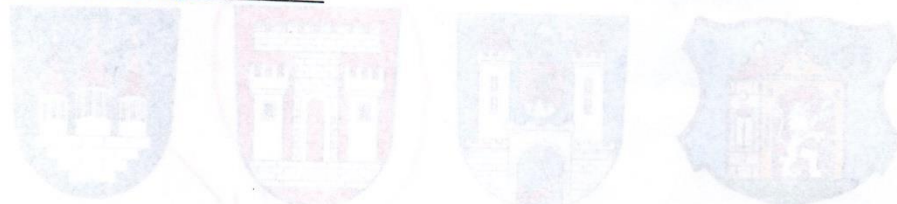
nábytek

stavební materiál

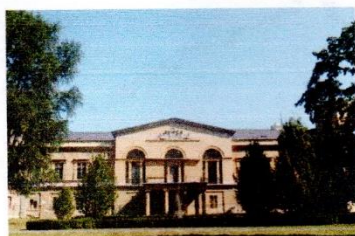
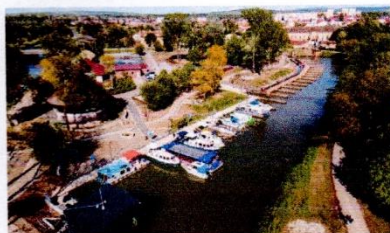
ocelové trubky

8. Napiš jméno řeky, která protéká Veselím nad Moravou.

Morava ✓

9. Spoj šipkou obrázky významných míst s jejich názvy.

- Panský dvůr
- Kulturní dům
- Farní kostel sv. Andělů strážných
- Kino Morava
- Bartolomějské náměstí
- Náměstí Míru
- Zámek
- Přístav ve Veselí nad Moravou – Baťův kanál
- Kostel Panny Marie
- Hvězdárna

Příloha č. 6 Didaktický test – Veselí nad Moravou – ukázka neúspěšně vyplněného testu

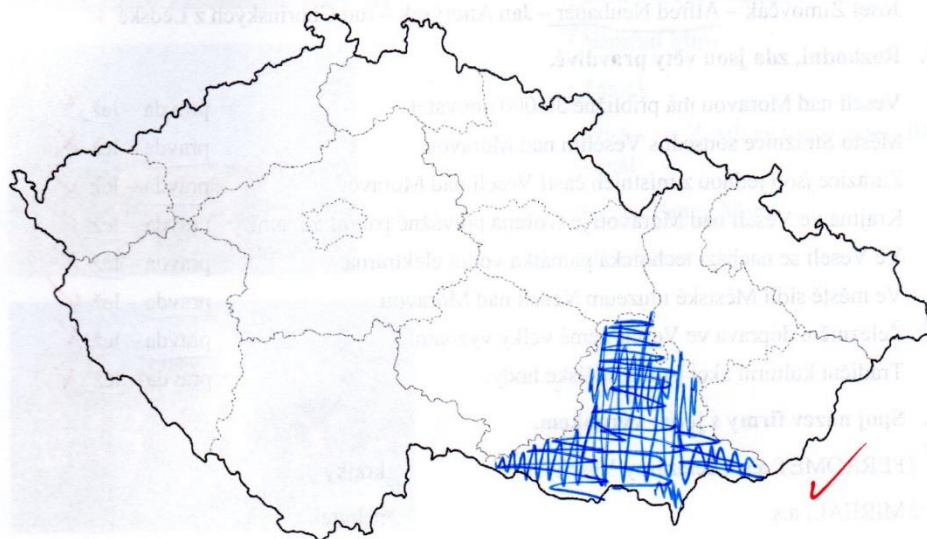
Veselí nad Moravou

106.

Škola: B

dívka – chlapec

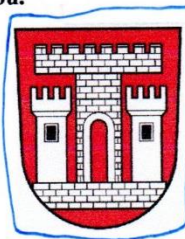
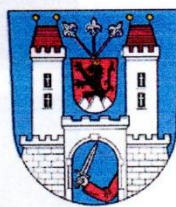
1. Na mapě ČR vybarvi kraj, ve kterém leží Veselí nad Moravou.

2. Vyber a zakroužkuj kraj, ve kterém leží Veselí nad Moravou:

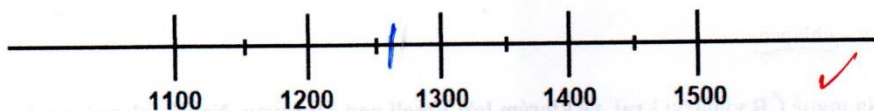
Kraj Vysočina – Olomoucký kraj – Moravskoslezský kraj – Jihomoravský kraj ~~X~~

3. Vyber a zakroužkuj znak Veselí nad Moravou.

4. První písemná zmínka o Veselí nad Moravou pochází z roku 1261. Vyznač tento rok na časové ose.

5. Podtrhni jméno, které nepatří veselské osobnosti.

Josef Zimovčák – Alfred Neubauer – Jan Andříšek – rod Chorinských z Ledské

6. Rozhodni, zda jsou věty pravdivé.

Veselí nad Moravou má přibližně 30 000 obyvatel.

pravda – lež ✓

Město Strážnice sousedí s Veselím nad Moravou.

pravda – lež ✗

Zarazice jsou jednou z místních částí Veselí nad Moravou.

pravda – lež ✓

Krajina ve Veselí nad Moravou je tvořena převážně pahorkatinami.

pravda – lež ✓

Ve Veselí se nachází technická památka vodní elektrárna.

pravda – lež ✗

Ve městě sídlí Městské muzeum Veselí nad Moravou.

pravda – lež ✓

Železniční doprava ve Veselí nemá velký význam.

pravda – lež ✗

Tradiční kulturní akcí jsou Andělské hody.

pravda – lež ✗

7. Spoj název firmy s jejím výrobkem.

✓ 1 FERROMET a.s. (Železářny Veselí)

krajky

✗ 2 MIREAL, a.s.

nábytek

2 stavební materiál

1 ocelové trubky

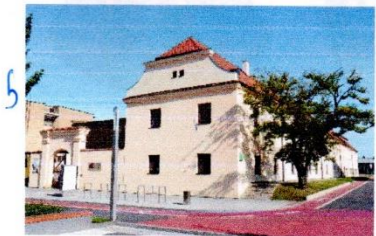
8. Napiš jméno řeky, která protéká Veselím nad Moravou.

Morava

9. Spoj šipkou obrázky významných míst s jejich názvy.

1 Panský dvůr

6 Kulturní dům

Farní kostel sv. Andělů strážných

Kino Morava

2 Bartolomějské náměstí

3 Náměstí Míru

Zámek

Přístav ve Veselí nad Moravou – Bařův kanál

4 Kostel Panny Marie

Hvězdárna

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Hana Lvová
Katedra nebo ústav:	Katedra primární a preprimární pedagogiky
Vedoucí práce:	Mgr. Alena Vavrdová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Znalosti žáků 5. ročníku základních škol o svém regionu se zaměřením na Nový Jičín a Veselí nad Moravou
Název v angličtině:	Knowledge of the 5th class pupils at primary schools about their region with a focus on Nový Jičín and Veselí nad Moravou
Anotace práce:	Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat základní informace o Novém Jičíně a Veselí nad Moravou a zjistit úroveň znalostí žáků 5. ročníku základních škol o svém regionu. V teoretické části jsou uvedeny základní informace o městech Nový Jičín a Veselí nad Moravou. Dále jsou zde charakterizovány základní pojmy z oblasti regionální vlastivědy a její vymezení v rámci RVP ZV. Znalosti žáků byly ověřeny metodou didaktického testu. V empirické části uvádíme postup zpracování a vyhodnocení didaktických testů.
Klíčová slova:	region, regionální prvky, znalost svého regionu, charakteristika města Nový Jičín, charakteristika města Veselí nad Moravou, regionální vlastivěda v RVP ZV, didaktický test
Anotace v angličtině:	The main aim of the thesis is to analyse basic information about towns Nový Jičín and Veselí nad Moravou and to find the level of the 5th class pupils' knowledge about their homeland region. The theoretical part is about basic

	<p>information about towns Nový Jičín and Veselí nad Moravou. There is also a characterization of basic region terms and description of region elements' placement in RVP ZV. Pupils' knowledge was verified by didactic test. Its processing and evaluation are the part of the empirical part.</p>
Klíčová slova v angličtině:	<p>region, region elements, knowledge of homeland region, characteristic of town Nový Jičín, characteristic of town Veselí nad Moravou, region elements in RVP ZV, didactic test</p>
Přílohy vázané v práci:	<p>Příloha č. 1: Didaktický test – Nový Jičín</p> <p>Příloha č. 2: Didaktický test – Nový Jičín – ukázka úspěšně vyplněného testu</p> <p>Příloha č. 3: Didaktický test – Nový Jičín – ukázka neúspěšně vyplněného testu</p> <p>Příloha č. 4: Didaktický test – Veselí nad Moravou</p> <p>Příloha č. 5: Didaktický test – Veselí nad Moravou – ukázka úspěšně vyplněného testu</p> <p>Příloha č. 6: Didaktický test – Veselí nad Moravou – ukázka neúspěšně vyplněného testu</p>
Rozsah práce:	<p>80 stran textu, 18 stran příloh</p>
Jazyk práce:	<p>Český</p>